

545.911

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXVIII.
ÉVFOLYAM
80. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1971. IV. 4.,
VASÁRNAP

**Miért
vállalják?**

TANÁCSSTAGJELÖLTEK
VALLOMÁSAI

(4. oldal)

Nemzeti célunk a szocializmus felépítése

Díszünnepség a Csokonai Színházban

(Iklódy János felvétele)

Huszonhat esztendő telt el azóta, hogy 1945. április 4-én Magyarország teljes területe felszabadult, és hazánkban megkezdődhetett az új ország építése. Az évforduló alkalmából a Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei és Debrecen Városi Bizottsága, a Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi Tanács, valamint a Hazafias Népfront megyei és városi bizottsága szombaton este Debrecenben a Csokonai Színházban díszünnepséget rendezett.

Az ünnepségen megjelentek és az elnökségben foglaltak helyet Karakas László, a megyei pártbizottság első titkára, Balogh Mihályné, a Debreceni Ruhagyár pártbizottságának titkára, Szabó István, a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet elnöke, az MSZMP Központi Bizottságának tagjai.

Részt vett az ünnepségen a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet alakulat képviselőiben A. K. Tyimonyicsev és I. V. Rebrov főtiszt, valamint az évforduló alkalmából megyénkbe érkezett román delegáció vezetője, Ionescu Constantin.

Az elnökségben foglaltak helyet: Gál István, C. Nagy Gábor, Sikula György, a megyei pártbizottság titkára, dr. Ambrus István, a megyei tanács vb-elnöke, Barta Árpádné, a Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsának vezető titkára, Bartha István, a KISZ megyei bizottságának első titkára, Cifra

László, a megyei rendőr-főkapitányság vezetője, Kerekes Antal, a Debreceni járási Pártbizottság első titkára, Szegedi Nándor, a MÁV Debreceni Igazgatóságának vezetője, dr. Szilágyi Gábor, a Debrecen városi Pártbizottság első titkára, a megyei párt-végrehajtó bizottság tagjai, Ábrók Lászlóné dohánygyári munkás, dr. Ács István, a Debrecen városi Tanács vb-elnöke, Andrejkovics István, az ÉVM Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat osztályvezetője, Besse Gyuláné, a BIOGAL Gyógyszergyár csoportvezetője, Bereg Péterné, a MEDICOR munkása, dr. Bogár Rezső, a Kosuth Lajos Tudományegyetem rektorhelyettese, Dankaházi Jánosné konzervgyári dolgozó, Fazekas Károly, a Hazafias Népfront megyei bizottságának elnöke, dr. Gyarmati József, a Debrecen városi Pártbizottság titkára, Holló János vasgyári munkás, Kiss Sándor, a MÁV üzemi pártbizottságának titkára, Kiss György, a Magyar Gördülőcsapágy Művek munkása, Kulcsár László, a munkásörökség megyei parancsnoka, Mozdovics Janka ruhagyári dolgozó, Nagy Gábor veterán, Sárközi Elemér főtiszt, Szalka Imre, a Mezőgazdasági Gépgyár dolgozója, Takács Attila, a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat debreceni gyárának KISZ-titkára.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után dr. Ács István nyitotta meg az ünnepséget, majd ünnepi beszédet mondott Barta Árpádné, a Szakszervezetek megyei Tanácsának vezető titkára.

Barta Árpádné ünnepi beszéde

26 évvel ezelőtt, 1945. április 4-én új korszak kezdődött hazánkban — mondotta többek között. — Népünk visszanyerte függetlenségét, megnyílt előtte a fejlődés, a társadalmi haladás lehetősége. Megszűnt a jogfosztottság. A hatalom birtokosa, sorsának ura, irányítója lett a dolgozó nép. Független, szabad hazánkban ma már a szocializmus teljes felépítésén dolgozunk.

A szabadságvágy mindig erős volt népünkben, áldozatkészségben nem volt hiány. Saját erőnk mégis kevésnek bizonyult a végveszély idején, amikor a hitleri fasizmus nemzeti létünkre tört. De ekkor segítséget és szabadságot kaptunk a Szovjetuniótól. A szovjet hősök vérukk hullásával felszabadították hazánkat a német fasizmus alól. Oszszezűzták a kapitalista elnyomó rendszert. Eppen ezért nem az il-lendőség, hanem az őszinte érzés diktálja, hogy ezen az ünnepen először a szovjet hősök emléke előtt hajtunk meg tisztelettel a fejünket. Azok emlékének adozzunk, akik vérukket hullatták országunk, népünk szabadságáért.

A szocialista tábor országai jól tudják, mit jelentett életükben az

a tény, hogy a Szovjetunió annyi szenvedés és áldozat árán elhozta nekik — és nekünk, magyaroknak is — a szabadságot. A Szovjetunió a II. világháború óta is a világ legnagyobb és legerősebb szocialista állama. Jelentősége az egész emberiség életében meghatározó. A nemzetközi munkásmozgalom a felszabadult és a szabadságukért küzdő országok harcában a Szovjetunió olyan rendíthetetlen támaszt jelent, amely önmagában is nagy erőt kölcsönöz a haladás harcosainak. A békeszerető emberiség eddig is eredményesen szállt síkra a világháború elhárításáért. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a világméretben folyó békeharc igaz ügyéhez hatalmas segítséget ad a Szovjetunió gazdasági és katonai ereje, politikai tekintélye.

Hazánk nemzetközi politikájának alapköve a Szovjetunióhoz fűződő megbonthatatlan barátság. Hálánk, szeretetünk, megbecsülésünk a szovjet nép iránt az idők múlásával erősödik, fejleszti ezt a felszabadítás tényén túl az őszinte, baráti segítség, melyet életünk minden napjában, órájában érzünk és élve-zünk.

Amikor hazánk felszabadulásának évfordulóján a kegyelet és hála érzésével emlékezünk azokra a szovjet katonákra, akik hazánk felszabadításáért áldozták életüket, tisztelettel hajtunk fejet azon testvéri népek hős fiainak emléke előtt is, akik saját hazájuk felszabadítása után csatlakoztak a magyar szabadságért is küzdő szovjet csapatokhoz. Sohasem fogunk elfeledkezni azokról a román harcosokról, akiknek sírjai itt vannak megyénk területén. Az ő áldozatuk két nép testvéri kapcsolatának zálogát jelentik. Kegyelettel emlékezünk a hazánk földjén hősi halált halt bolgár és jugoszláv katonákra. Megbecsüléssel és szeretettel gondolunk e napon azokra a magyar hazafiakra is — népünk legjobbjaira —, akik a társadalmi haladás élvonalában küzdve harcoltak — szóval, tettel, fegyverrel — szabad hazánkért.

Az elmúlt 26 év alatt a forradalmi hétköznapi szorgos munkája eredményeként pártunk vezetésével hatalmas utat tettünk meg az élet minden területén — ezekre az eredményekre büszkék lehetünk.

(Folytatás a 3. oldalon)

A Felszabadulási Emlékműnél koszorút helyez el dr. Szilágyi Gábor, Karakas László és Kerekes Antal

Koszorúzási ünnepségek Debrecenben

Április 4. tiszteletére zászlódsz-ben öltöztek Debrecen épületei a Felszabadulási Emlékmű környékén is. A napsütéses, szép tavaszi időben a debreceniek ezrei nézték végig hazánk felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából rendezett, impozáns koszorúzási ünnepségeket.

Pontosan 9 órakor a Felszabadulási Emlékmű előtt felsorakoztak a honvédek, karhatalmisták, munkásörök díszegységei. Megszólt a zene. A díszegységek fogadták Sárközi Elemér főtiszt üdvözlését. A magyar és a szovjet himnusz hangjai után megkezdődött a koszorúzás.

Az MSZMP Hajdú-Bihar megyei, debreceni városi és járási bizottsága nevében Karakas László, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Szilágyi Gábor, a városi pártbizottság első titkára és Kerekes Antal, a járási pártbizottság első titkára koszorúzták meg a Felszabadulási Emlékművet.

A megyei, debreceni városi és járási tanácsok végrehajtó bizottságai nevében dr. Ambrus István, a megyei tanács vb-elnöke, dr. Ács István, a városi tanács vb-elnöke és Szathmári Károly, a járási tanács vb-elnöke helyezte el az emlékezés, a főtisztiek vezetésével koszorúztak.

Ezt követően a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok képviselőiben Tyimonyicsev és Rebrov főtisztiek vezetésével koszorúztak.

Megkoszorúzták az emlékművet a Román Kommunista Párt Bihar megyei küldöttsége Ionescu Constantin vezetésével.

A Szakszervezetek Megyei Tanácsának nevében Barta Árpádné, az SZMT vezető titkára, Lőrincz Já-

nos, az SZMT titkára és Pocsai István, a megyei elnökség tagja koszorúzott.

A megye tömegszervezeteinek képviselőiben koszorút helyeztek el az emlékmű talapzatára Gál Andrásné, a Hazafias Népfront megyei alelnöke, Bartha István, a megyei KISZ-bizottság első titkára, Barcsi József, az MHSZ megyei titkára.

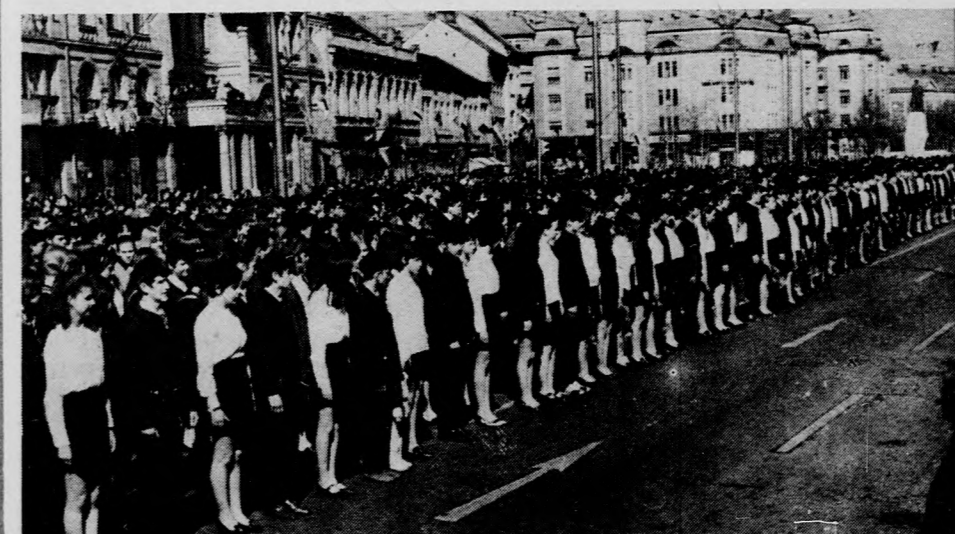
A megye fegyveres testületeinek nevében Cifra László megyei rendőr-főkapitány, Sárközi Elemér, Sziklai Lajos főtisztiek és Kulcsár László, a munkásörökség megyei parancsnoka koszorúzott.

Ezután a Kossuth Lajos Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem és az Agrártudományi Egyetem képviselői, majd a Debreceni Ruhagyár, a Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat, a Házgyár, a MÁV-igazgatóság, a MÁV-állomás képviselői helyezték el az emlékezés koszorúit, majd Debrecen város vállalatának, intézményeinek, iskoláinak, a város lakosságának képviselői tették az emlékmű talapzatára a hála, a kegyelet és az emlékezés virágait. A koszorúzási ünnepség az Internacionálé hangjaival és a díszegységek elvonulásával ért véget.

Ezt követően került sor a Felszabadulási Emlékmű előtt a fogadalmat tett új KISZ-tagok köszöntésére. Látványos, kedves jelenet volt, amikor több mint kétezer fiatal felsorakozott ünneplő ruhában, virágokkal kezében a verőfényes napsütésben. A fiatalokat a megyei pártbizottság és a megyei KISZ-bizottság nevében Bartha István, a megyei párt-végrehajtóbizottság

(Folytatás a 2. oldalon)

Kétezer új KISZ-tagot köszöntenek

Folytatja munkáját az SZKP XXIV. kongresszusa

A kongresszus szombat délelőtti ülésén felszólalt **Alekszandr Kovalenko**, az orenburgi területi pártbizottság első titkára, **Sziliy Kotonop**, a moszkvai területi pártbizottság első titkára, **Kaysone Pohmvihan**, a Laoszi Hazafias Front Pártja Központi Bizottságának elnökhelyettese.

Ezt követően **Mihail Solohov** a szovjet irodalom alapvető problémáiról szólott.

A szombati ülésen felszólalt **Turakun Uszubaliev**, a Kirgiz Kommunista Párt központi bizottságának első titkára, **Muhamednazar Gapurov**, a Türkmen KP központi bizottságának első titkára. Ezután **Abdel Mohsen Abu El-Nur**, az EAK Arab Szocialista Uniójának főtitkára üdvözlésében hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió „a népek felszabadító és haladó mozgalmanak fontos és szilárd támasza”.

Az arab-szovjet barátság — mondotta a szónok — nagy és eredményes utat tett meg és jelenleg elmélyült, szilárd viszony. E barátságot említve mi elsősorban Gamal Abdel Nasszerről emlékeztünk meg, akinek önfeláldozó és céltudatos erőfeszítései, a szovjet vezetők erőfeszítéseivel együtt, fel-

építették e barátság grandiózus épületét.

Hangsúlyozta, hogy az EAK népe az izraeli agresszió elleni harcban „szilárdan kitart elvei és haladó irányvonala mellett. Sohasem veszti el harcának céljaiba vetett hitét”.

„Az az öröm jutott osztályrészemül, hogy ötven évvel ezelőtt itt, a Kremlben részt vehettem a Komintern III. kongresszusának munkájában, hallhattam Lenint, aki a szovjet ország nagyszabású terveiről, mozgalmunk fejlődésének távlatáról beszélt. Beszélgettem Leninnel — mondotta **Rodolfo Ghioldi**, az Argentin KP központi bizottsága végrehajtó bizottságának tagja.

— Az Argentin KP arra törekszik, hogy széles körű, demokratikus koalícióban olyan ideiglenes kormányt hozzon létre, amely szem előtt tartaná a társadalmi szabadságjogok teljes megvalósításának, a gazdaság kulcsaizatai államosításának és a földreform végrehajtásának programját.

— Minden kommunista kötelessége a valódi internacionalizmus multhatatlan feltétele: együtt haladni a Szovjetunióval.

GROMIKO:

Lehetségesnek tartjuk a szovjet-amerikai kapcsolatokat megjavítását

Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter felszólalásában kijelentette, hogy a szocialista országok „megbízható gátat jelentettek bármely agresszornal szemben és jelentenek ezután is”.

A szovjet külpolitika főbb vonásait fejtegetve rámutatott a szocialista közösség megszilárdulásában mutatkozó kedvező eredményekre, a szocialista közösség politikai, gazdasági és védelmi kapcsolatainak erősödésére. „A szocialista világszervezet tartozó országok szoros és sokoldalú együttműködése új tapasztalatokkal gazdagodott és állandóan erősödik” — jelentette ki.

Mint Gromiko a továbbiakban rámutatott, „jól alakulnak ügyeink szomszédaink többségével, sőt a világ legtöbb országával is. Ez külpolitikai mérlegünk nagy és értékes eredménye”.

— Nekünk nincs területi igényünk egyetlen állammal szemben sem, nincs szándékunkban megkárosítani bárkinek törvényes jogait és érdekeit — jelentette ki. — Ugyanezt kívánjuk azonban saját országunkkal szemben is.

„Európai viszonylatban jól fejlődnek kapcsolataink Franciaországgal, nagy lépést tettek előre kapcsolataink Olaszországgal” — fűzte hozzá. Az európai helyzet normalizálásának fontos tényezője a Német Szövetségi Köztársasággal kötött szovjet és lengyel szerződés aláírása.

Az európai tartós béke megteremtésének útján teendő fontos lépések közé sorolta Gromiko az

összeurópai tanácskozás megtartását, a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos tárgyalások sikeres befejezését.

A szovjet-amerikai viszonyról szólva Gromiko kijelentette: — Washingtonban teljes komolysággal kell mérlegelni azt, amit Leonid Brezsnyev a központi bizottság beszámoló jelentésében kifejtett. A Szovjetunió az Egyesült Államokhoz fűződő normális kapcsolatokról szilárdan, lehetségesnek tartja a szovjet-amerikai kapcsolatokat megjavítását.

— Mindamellett — fűzte hozzá — Washingtonnak konkrét tettekkel kell alátámasztania kijelentéseit. Mi nem vagyunk híve az olyan tárgyalásoknak, amelyek vívóversenyhez hasonlók. Mi komoly tárgyalásokat kívánunk.

A Kínai Népköztársasághoz fűződő kapcsolatokról Gromiko a következőket mondta:

— Országunk és pártunk nagy jelentőséget tulajdonít e kapcsolatoknak. Politikánkat a központi bizottság beszámoló jelentése megfogalmazta, meggyőzően és nagy logikai erővel fejtette ki. A szovjet-kínai kapcsolatok javulása nagy jelentőségű lenne az imperializmus és az agresszió elleni harc szempontjából. A kínai vezetőktől, a kínai féltől függ, milyen irányban fejlődnek a jövőben a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság kapcsolatai.

Ezután **Anjelija Gorskaja**, a Komi Autonóm Köztársaság pedagógusa szólalt fel.

Az Auróra zászlaja köszöntötte a kongresszust

A sok dicsőséget szerzett katonai egységek kibontott harci zászlóival vonult a terembe a szovjet fegyveres erők küldöttsége, hogy üdvözölje a kongresszusi küldöttes-

ket. Az ünnepi induló hangjai mellett hozták be a terembe a legendás Auróra cirkáló zászlaját és a győzelmi lobogót, amelyet 1945 máju-

Kádár János Örményországban

JEREVÁN

Szombaton reggel az Örmény Kommunista Párt Központi Bizottságának, az örmény kormányának és a Legfelső Tanácsnak a meghívására Moszkvából Jerevánba repült az SZKP XXIV. kongresszusán résztvevő magyar pártdelegáció tagjai közül **Kádár János**, az MSZMP KB első titkára, a küldöttség vezetője és **Rapai Gyula**, hazánk moszkvai nagykövete.

Szép, tiszta időben, kellemes háromórás repülőt útán, helyi idő szerint déli 12.00 órakor a szovjet, örmény és magyar zászlókkal díszített jereváni repülőterén az Örmény KP KB titkárai, az örmény kormány tagjai, a helyi társadalmi, politikai és kulturális élet személyiségei fogadták az érkezőket. Népviseletbe öltözött fiúk és lá-

nyok helyi szokás szerint Örményország kenyerét, borát, sajtját, sőt kávéját is vendégeknél.

Az ünnepélyes repülőterei fogadtatás után a magyar delegáció és a kíséretükben levő személyiségek ünnepelő tizezrek sorfalá között szállásukra hajtottak.

A delegáció délután felkereste a helyi lámpagyárat, ahol magyar-örmény barátságú nagygyűlést tartottak, ezen beszédet mondott **Kádár János**, illetve **Anton Kocsinjan**.

A délutáni programban ezután ősi örmény kéziratok megtekintése, a népgazdasági kiállítás meglátogatása szerepelt.

Este a vendégek az Örmény Állami Operaházban ünnepi hangversenyen vettek részt. (MTI).

sában tüztek ki a Reichstag épületére.

A győzelem zászlaja — mondotta **Szavocskin** ezredes, a tamanyi gárdahadosztály ezredparancsnoka „a szocializmus országa sérthetlenségének szimbóluma, félelmetes erővel figyelmeztet arra, hogy aki a szovjet hazára tör, nem kerülheti el a megtorlást.

A harcosok fogadalmat tettek a kongresszusnak: önfeláldozóan szolgálják a hazát, a kommunizmus nagy ügyét, mindenkor készen állnak arra, hogy harcba induljanak népükért, pártjukért.

Az SZKP XXIV. kongresszusa hétfőn folytatja munkáját. (MTI)

Magyar és szovjet vezetők táviratváltása

Hazánk felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából **Leonid Brezsnyev Kádár Jánoshoz**, **N. Podgornij Losonczy Pálhoz**, **A. Koszigin Fock Jenő elvtársakhoz** intézett üdvözlő táviratot. A szovjet vezetők hazánk felszabadulása alkalmából további sikereket kívánnak dolgozó népünknek a szocializmus felépítéséhez, az MSZMP X. kongresszusa által megjelölt, a szocialista társadalom teljes felépítését célzó feladatok teljesítésében. A magyar vezetők választáviratában további sikereket kívánnak a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, a Legfelső Tanács Elnökségének, a szovjet kormánynak, a szovjet népek az előtűk álló feladatok teljesítésében, a béke és a nemzetközi haladás érdekében folytatni a harcot.

Andrej Gromiko szovjet és **Péter János** magyar külügyminiszter iratban fejezte ki jókívánásait egymásnak. Ugyancsak üdvözlő táviratváltásra került sor **Andrej Gresco** marsall és **Czinege Lajos** honvédelmi miniszter között.

Koszorúzási ünnepségek Debrecenben

(Folytatás az 1. oldalról)

tagja, a megyei KISZ-bizottság első titkára köszöntötte, s arról beszélt, hogy milyen szép és nagyszerű dolog, hogy a fogadalmat tett fiatalok egy nagy közösségbe, az ifjú kommunista táboraiba tartoznak, amelyen igen megdöbbentő dolog, de egyben szép kötelesség is.

Délelőtt fél 11 órakor kezdődött meg a Kötetemetőben levő Szovjet Hősi Emlékműnél a koszorúzási ünnepség. A honvédség díszelő egysége parancsnokának jelentését **Sziklai Lajos** fogadta, majd köszöntötte a díszelő egységet. Ezután a magyar és a szovjet himnusz hangzott el, majd megkezdődött a koszorúzás.

A megyei, járási, városi pártbizottságok nevében **Karakas László**, **dr. Szilágyi Gábor** és **Kerekes Antal** koszorúzták meg az emlékművet. A megyei, városi, járási tanácsok végrehajtó bizottságai nevében **dr. Ambrus István**, **dr. Ács István** és **Szathmári Károly** helyezte el a koszorút. Ezt követően a MÁV Járóújszolgálat, a Biogal Gyógyszergyár, a Dohánygyár, a KISZÖV, valamint több vállalat, intézmény és Debrecen város lakosainak képviselői helyezték el koszorúikat, virágcsokrokat. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Ugyancsak koszorúzási ünnepség volt a Petőfi téri emlékműnél és a pánceos csata Kossuth utcai emlékművénél.

hímnuszt hallgatták meg az ünnepség résztvevői.

A megye tömegszervezeteinek nevében **Kovács Imre**, a Hazafias Népfőrd Debrecen városi bizottságának titkára, **Körtvélyesi Gyula**, a KISZ városi bizottságának titkára és **Nagy János**, az MHSZ városi titkára helyezte el a koszorút. Ezt követően a MÁV Járóújszolgálat, a Biogal Gyógyszergyár, a Dohánygyár, a KISZÖV, valamint több vállalat, intézmény és Debrecen város lakosainak képviselői helyezték el koszorúikat, virágcsokrokat. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Ugyancsak koszorúzási ünnepség volt a Petőfi téri emlékműnél és a pánceos csata Kossuth utcai emlékművénél.

Ugyancsak koszorúzási ünnepség volt a Petőfi téri emlékműnél és a pánceos csata Kossuth utcai emlékművénél.

A megye tömegszervezeteinek nevében **Kállai Imre**, a Hazafias Népfőrd megyei bizottságának titkára, **Szabó Zoltán**, a debreceni járási KISZ-bizottság titkára és **Gál János**, az MHSZ megyei titkárhelyettese koszorúzott. A fegyveres testületek nevében **Cifra László**, **Sárközi Elemér**, **Sziklai Lajos** és **Kulcsár László** helyezte el a koszorút az emlékmű talapzatára. Ezt követően a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatának, a Felsőfokú Építőgépzési Technikumnak, az MGM debreceni gyárának, a Debreceni Konzervgyárnak, a Debrecen és Környéke Területi Tsz-szövetségnek, valamint a város több vállalatának, intézményének képviselői helyezték el az emlékmű talapzatára az emlékezés és a hála koszorúit, virágcsokrait.

Kedves színfoltja volt az ünnepségnek a Kossuth Lajos Tudományegyetem napközis óvodája kicsinyeinek felvonulása. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Fél 12-kor kezdődött meg a Bocskai téri Román Hősi Emlékműnél a koszorúzási ünnepség. A karhatalom díszelő egysége parancsnokának jelentését **Sziklai Lajos** fogadta, majd a magyar és román

hímnuszt hallgatták meg az ünnepség résztvevői.

A megye tömegszervezeteinek nevében **Kovács Imre**, a Hazafias Népfőrd Debrecen városi bizottságának titkára, **Körtvélyesi Gyula**, a KISZ városi bizottságának titkára és **Nagy János**, az MHSZ városi titkára helyezte el a koszorút. Ezt követően a MÁV Járóújszolgálat, a Biogal Gyógyszergyár, a Dohánygyár, a KISZÖV, valamint több vállalat, intézmény és Debrecen város lakosainak képviselői helyezték el koszorúikat, virágcsokrokat. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Ugyancsak koszorúzási ünnepség volt a Petőfi téri emlékműnél és a pánceos csata Kossuth utcai emlékművénél.

Ugyancsak koszorúzási ünnepség volt a Petőfi téri emlékműnél és a pánceos csata Kossuth utcai emlékművénél.

A megye tömegszervezeteinek nevében **Kállai Imre**, a Hazafias Népfőrd megyei bizottságának titkára, **Szabó Zoltán**, a debreceni járási KISZ-bizottság titkára és **Gál János**, az MHSZ megyei titkárhelyettese koszorúzott. A fegyveres testületek nevében **Cifra László**, **Sárközi Elemér**, **Sziklai Lajos** és **Kulcsár László** helyezte el a koszorút az emlékmű talapzatára. Ezt követően a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatának, a Felsőfokú Építőgépzési Technikumnak, az MGM debreceni gyárának, a Debrecen és Környéke Területi Tsz-szövetségnek, valamint a város több vállalatának, intézményének képviselői helyezték el az emlékmű talapzatára az emlékezés és a hála koszorúit, virágcsokrait.

Kedves színfoltja volt az ünnepségnek a Kossuth Lajos Tudományegyetem napközis óvodája kicsinyeinek felvonulása. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Fél 12-kor kezdődött meg a Bocskai téri Román Hősi Emlékműnél a koszorúzási ünnepség. A karhatalom díszelő egysége parancsnokának jelentését **Sziklai Lajos** fogadta, majd a magyar és román

Koszorúzás a Szabadság téren. Április 4. alkalmával, szombaton Budapestenn ünnepélyesen megkoszorúzták a Szabadság téri szovjet hősi emlékművet. Képünkön: **Losonczy Pál** és **Kisházi Ödön** koszorúz.

(Napló-fotó — Vigovszki Ferenc felv. — KS)

Koszorúzási ünnepség volt szombaton a felszabadulási évforduló alkalmából a Hősök téri, a Magyar Hősök Emlékművénél is, amelyen részt vett **Fock Jenő**, **Aczel György**, **Apró Antal**, **Biszku Béla**, **Fehér Lajos**, **Gáspár Sándor**, **Kállai Gyula**, **Németh Károly**, továbbá az MSZMP KB, az Elnöki Tanács és a kormány számos tagja.

A Himnusz hangjai után az Elnöki Tanács nevében **Losonczy Pál** és **Kisházi Ödön** helyezte el a koszorút az emlékműre. Az MSZMP Központi Bizottsága nevében **Biszku Béla** és **Németh Károly**, a Forradalmi Murkás-Paraszti Kormány képviselőiben **Fock Jenő** és **Apró Antal** koszorúzott.

Majd a budapesti diplomáciai képviselők képviselői után a Hazafias Népfőrd Országos Tanácsa részéről **Bencsik István** és **Bugár Jánosné**; a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőiben **Földvá-**

ri Aladár és **Gáspár Sándor**; a magyar fegyveres erők nevében **Czinege Lajos**, **Benkei András** és **Papp Árpád** koszorúzott.

A szovjet hadsereg koszorúját **M. I. Szorokin** altábornagy, **N. A. Zotov** vezérőrnagy és **M. A. Kolmakov** vezérőrnagy helyezte el.

A Magyar Partizánszövetség képviselőiben **Uszta Gyula** altábornagy és **Somogyi Miklós**; a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség nevében **dr. Horváth István**, **dr. Vajó Péter**, **Nánási Gizella** és **Noszál Rudolfné**; a Magyar-Szovjet Baráti Társaság részéről **dr. Mihályfi Ernő** és **Nagy Mária**; Budapest Főváros Tanácsa nevében **Kelemen Lajos** és **Csikész Józsefné** koszorúzott.

Mind a Szabadság téren, mind a Hősök téri rendezett koszorúzási ünnepségen részt vett a szovjet úrhajós- és tudósküldöttség is. (MTI)

Megkezdődött a II. országos bábfórum Debrecenben

Szombaton délután a Művész moziban megkezdődött a II. országos bábfórum. **Elek Sándorné**, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. népművelési csoportjának vezetője üdvözölte, a fórum mintegy hetven résztvevőjét. Megnyitó szavai után a rendező **Hajdú-Bihar** megyei Művelődési Központ **Ludas Matyi** bábgyűjtése mutatta be üdvözlő műsorát, amely két egészen modern stílusűrekről szólt. Először a felnőtt csoport egy fényjátékot mutatott be. Ennek a már ismert irányzatnak egy érdekes változatát — az ún. elektromos világító botokkal való játékot — ismertette meg a résztvevőkkel a csoport. Majd a kisebbek következtek „Páparelli borsóherceg” című jelenetükkel.

Ezúttal már „bábukat” is láthatunk — amennyiben a fejükön maszkot viselő szereplőket annak nevezhetjük. A hatás valóban bábszerű volt, bár paraván ezáltal sem került a színpadra, de az egész bemutató paraván nélküli játék népszerűsítését szolgálta tulajdonképp. A két műsor rendezője, betanítója, Tóthné **Horányi Ilus** elmondta, hogy az utóbbi műfaj valószínűleg először jelent meg színpadon hazánkban. Az ötletet külföldön látott kísérletekből merítette, s azt formálta át a saját ízlése, elképzelése szerint.

A megnyitó után **Horányi Ilus** bábkiállítását tekinthették meg a résztvevők. A kiállítást **Szöllősy Gyula**, a Művelődési Központ igazgatóhelyettese értékelte.

Horányi Ilus, a Népművészet mestere tizenegyedik éve vezeti már sikert sikerre halmozva a Ludas Matyi bábgyűjtést. A kitüntető címet 1968-ban kapta népi ihletésű bábúirt. Mint az együttes vezetőjét 1965-ben a Szocialista Kultúraért kitüntetéssel jutalmazták. Bábui jellemzésére hadd idézzük a megnyitó, értékelő szavakat.

— **Horányi Ilus** művészetében a legnagyobb érték, hogy mindig a legáltalánosabban jellemző vonásokat sűrít olyan bábukba, amelyek egyúttal az ő egyéni művészetét is jellemzik.

A fórum ma reggel a bábgyűjtések — **Astra**, **Bóbota**, **Ciróka** — szakmai bemutatóival folytatódik.

A. L.

Dísz

(Folytatás)

Olyan társakat tettünk meg, akik felel a nép erőjének, a társadalmi rend a szocializmus forrasztja a járó országaink zánkat.

Az eredménytől született. Tanítanak, hogy feltétele: a munka munkaszabályainak érvényesülése, világos kijelölés és parasztság népi egysége, együttes cselekvés.

Az elmúlt évtizedünk utolsó 1-én megkezdte a foglalkozást egy fél évtizede nagy időnek, felsorolnunk, mindazt, amit je alatt sikerült elérni. Nincs olyan város Biharban, ahol új létesítményeket nem építettek két éves hárszázados csődök sorát.

Az elmúlt évtizedünk előre az egészséges kialakítása iránt, Bihar minden kosa az ipari termelés fejlődésében je az országos átlag felett.

Eredményeink azokról a nyelvek kultúráról az utóbbi nemcsak Hajdú nem az egész Biharban, hanem mind eredményt. Iskoláink tézmyeink szocialista szemmel.

A megyében művészek megkapnak a munkásságukat vezetőket.

Ber

a rádió

Benkei Valéria titkai Bizottság és televízióba is készítették évfordulóját.

Az ilyen év többek között re alkalom a tésre és az el-

Tavaly főképp tettük mérlegmenyek és a meg megoldos, elemző — inkább a kognak. Erre tunk X. kongresszus adó munkaprámít előzetes tatása nyomán egész népünk.

Ez évben kötetes tervűn választásokra leleit tárjuk a legy ismét esz a szocializmus munkaprogram ellenőrizhető adhatják ma azoknak, akik zék a tanácsoslében. A s munkas továbbfe és iskolája le esemény. A lyamatának a

Díszünnepség a Csokonai Színházban

(Folytatás az 1. oldalról)

Olyan társadalmi rendet teremtünk meg, amely legjobban megfelel a nép érdekeinek, nemzeti sajátosságainak. Ez a társadalmi rend a szocializmus talaján egységesen forrasztja népünket, a világ élenjáró országainak sorába emeli hazánkat.

Az eredmények munkában, harcban születtek. Tapasztalataink arra tanítanak, hogy az előrehaladás előfeltétele: a marxista-leninista párt, a munkásosztály vezető szerepének érvényesülése, a feladatok helyes, világos kijelölése, a munkásosztály és parasztság szövetsége, a párt és a nép egysége, összeforrottsága, az együttes cselekvés.

Az elmúlt esztendő III. ötéves tervünk utolsó éve volt, és január 1-én megkezdjük a IV. ötéves tervben foglaltak végrehajtását is. Bár egy fél évtized valóban nem tűnik nagy időnek, mégis lehetetlen csak felsorolnunk, áttekintünk is mindazt, amit a III. ötéves terv ideje alatt sikerült megvalósítani. Nincs olyan város vagy község Hajdú-Biharban, amelyben ne láthatnánk új létesítményeket, alig egy-két éves házsorokat, iskolákat, bölcsődéket sorát vagy új üzletet.

Az elmúlt öt év alatt is nagyot léptünk előre azon az úton, amely az egészséges gazdasági struktúra kialakítása irányába visz. Ma Hajdú-Bihar minden ötéves kereső lakosa az iparban dolgozik, az ipari termelés fejlődése a most lezárult szakaszban jelentősen meghaladta az országos átlagot.

Eredményeink között szólnunk kell azokról a változásokról is, amelyek kulturális életünkben értünk el az utóbbi évek alatt. Debrecen nemcsak Hajdú-Bihar megye, hanem az egész Tiszántúli szellemi életének központja, s ezt a hivatását mind eredményesebben képes betölteni. Iskoláink és felsőoktatási intézményeink szilárd bázisát jelentik a szocialista szakemberek képzésének.

A megyében élő értelmiségiek, művészek megbecsült részesei annak a munkának, amelyet a munkásosztály vezetésével, a szocializ-

mus teljes felépítése érdekében folytatunk.

Mindaz, amit a III. ötéves terv befejezésével eredményként könyvelhetünk el, egyben alapját jelenti a január 1-én megkezdődött IV. ötéves terv sikeres végrehajtásának.

A terv, amelyet készítünk, amelyet országgyűlésünk törvény szintjére emelt, világosan mutatja, hogy mit kell tennünk dolgozó népünk életszínvonalának emelése érdekében. Olyan terv ez, amely méltó arra, hogy közös erővel mindent megtegyünk maradéktalan végrehajtásáért.

A X. kongresszus a szocializmus építésének magasabb szinten való folytatását tűzte ki célul és feladatul országunk népe elé. Ez azt jelenti, hogy hatékonyabban és eredményesebben kell dolgozni. Nagy feladatainkat és mindennapi kisebb munkáinkat egyaránt felelősséggel, lelkiismeretesen kell végezni és mindig egy fokkal jobban, mint korábban tettük.

Felszabadulásunk hónapjában kerül sor belpolitikai életünk jelentős eseményére, az országgyűlési képviselők és tanácsstagok megválasztására. Az első feladatokon már túljutottunk. Megtartottuk a jelölő gyűléseket, amelyeken a korábbi években tapasztaltaknál is nagyobb közéleti aktivitás nyilvánult meg. A jelölő gyűléseken az állampolgárok kifejezésre juttatták, hogy egyetértenek pártunk politikájával, a Haza-

fias Népfrent programjával, készek annak megvalósításáért dolgozni. Pártunk politikájának megfelelően a jelölések során mind az országgyűlésbe, mind a helyi tanácsokba a korábbinál nagyobb számban jelöltek nőket és fiatalokat.

A választási előkészületeknek még csak az első szakasza zárult le. Az április 25-ig hátralevő időben alapos és sokoldalú politikai munkát kell kifejtenuk annak érdekében, hogy minden választópolgár érezze: szavazatával a párt politikája mellett tesz hitet, annak megvalósításában való részvételt vállalja.

Ezután az előadó kormányunk külpolitikáját méltatta és a nemzetközi helyzettel foglalkozott. Majd így folytatta:

Mint Kádár elvtárs az SZKP XXIV. kongresszusán kifejtette, a nemzetközi helyzet legfőbb jellemzője ma az, hogy „a szocializmus, a haladás, a nemzeti függetlenség, a béke erői az egész világon növekszenek, és feltartóztatatlanul előrenyomulnak. A népeknek a világbéke megőrzésébe és a szebb jövőbe vetett reményei ma reálisabbak, mint bármikor voltak, s hogy ez így van, az mindenképp annak köszönhető, hogy a jobbért küzdők harcukban, a Szovjetunió szilárd, növekvő és legyőzhetetlen erejére támaszkodhatnak”.

Hazánk felszabadulásának 26. évfordulójára emlékezve bizakodással nézhetünk a jövőbe. Vannak barátaink, mellettünk tudhatjuk örömben és gondban a Szovjetuniót és a szocialista tábor országait. Erős a munkásosztály hatalma, a dolgozó nép követi pártunkat, mind szorosabb lesz a párt és a nép egysége. Gazdasági építőmunkánk sikeres. A dolgozók tudják miért küzdenek, fáradnak. Pártunk, népünk internacionalizmusa, a szocialista tábor növekvő ereje biztosíték nemzeti célunk: a szocializmus teljes felépítésének megvalósításához.

Tudjuk, hogy ez a siker nem marad el. Dolgozzunk úgy, hogy április 4. napra egyre fényesebben ragyogjon.

A díszünnepség első része az Internacionálé hangjaival ért véget.

A második részben következő műsorban felléptek: a Péterfia utcai zenetagozatú általános iskola énekkara *Straky Tiborné* vezényletével, *Déry Yvetté, Czako Mária, Horváth Bálint és Szűcs András*, a Csokonai Színház művészei, a Debreceni Kodály Kórus *Gulyás György* vezényletével és a Debreceni Népi Együttes. Zongorán kísért *Straky Tibor, Tarnai György és Bod Jolán*.

A vendégek megtekintik a kiállítást

„Épülő, fejlődő Debrecen”

KIÁLLÍTÁS NYÍLT A DEBRECENI DÉRI MÚZEUMBAN

Tegnap délben fél 1 órakor, a debreceni Déri Múzeum földszinti kiállítótermében „Épülő, fejlődő Debrecen” címmel kiállítás nyílt, amely fényképekkel, makettekkel, tablókkel mutatja be Debrecen város fejlődését és jövőjét. A kiállítás megnyitóján jelen volt *Karakas László*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, *C. Nagy Gábor, Gál István, Sikula György*, a megyei pártbizottság titkárai, *dr. Ambrus István*, a megyei tanács vb-elnöke, *dr. Szilágyi Gábor*, a városi pártbizottság első titkára, valamint a párt-végrehajtóbizottság, a megyei pártbizottság, a megyei és városi tanács, s a megye tömegszervezeteinek számos képviselője. A kiállítás megnyitóján részt vett a Román Kommunista Párt Bihar megyei delegációja, valamint a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban ál-

lomázozó szovjet alakulatok több képviselője.

A kiállítást *dr. Dankó Imre*, a múzeum igazgatója nyitotta meg üdvözölve a megjelenteket, majd *dr. Ács István*, a városi tanács vb-elnöke mondott ünnepi beszédet.

— Van valami szimbolikus abban, hogy városunk elmúlt négy esztendőjéről számot adó, s a következő évek terveit felvillantó kiállításunk megnyitása éppen a felszabadulás 26. évfordulója ünnepségsorozatának részét alkotja. Mindnyájunk előtt nyilvánvaló, hogy a felszabadítás ténye nélkül nem lehettek volna létre azok az alkotások, amelyekről kiállításunk ad képet — mondotta megnyitójában *dr. Ács István*, majd szólt a város fejlődéséről, az elért eredményekről, a legfontosabb beruházásokról s arról, hogy a kiállítás bepillantást ad a következő öt év terveibe is.

A megnyitó után a vendégek megtekintették az igen reprezentatív és érdekes kiállítást.

Ünnepélyesen felvonták az állami zászlót

Hazánk felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából szombaton délután a Parlament előtti Kossuth Lajos téren ünnepélyes külsőség-között, katonai tiszteletadással felvonták az állami zászlót. Zászlófelvonási ünnepség volt délután a Gellérthegy is, a felszabadulási emlékműnél. Itt a nemzeti lobogót és a nemzetközi munkásmozgalom vörös zászlaját vonták fel, ugyancsak katonai tiszteletadással. (MTI)

Benke Valéria beszéde a rádióban és a televízióban

gásunk szerint — része és feltétele társadalmunk szocialista átalakulásának, a szocializmus magasabb szinten való építésének.

Ez a program a dolgozó emberek igényeinek kielégítésére irányul, számol erőforrásokkal és lehetőségeinkkel, így azzal is, hogy ma még nem tudjuk mindenkinek a kívánt életkörülményeket nyújtani. Sorsunkat mégis meg tudjuk fordítani! Kemény munka és sok harc, elvtársaink és a haladás pártján kívüli híveinek harca, milliók munkája változtatta úgy meg a helyzetünket, hogy a társadalmi viszonyok és a nemzeti műveltség tekintetében az élenjárók közé kerülünk, gazdasági fejlődésünk is megbecsült helyre emelt bennünket.

Mindennapi munkánkat, alkotó terveinket az a biztonságot adó tudat hatja át, hogy nem vagyunk egyedül. A szocialista közösség tagjaként cselekvő részesei vagyunk a haladásért, a békéért, a népek fölemelkedéséért folyó világméretű harcnak.

Ezekben a napokban a világ figyelme Moszkva felé fordul. Most, amikor a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXIV. kongresszusa arról tárgyal, hogy milyen további erőfeszítéseket tegyen e hatalmas ország továbbfejlesztésére, azt kívánjuk: járjon sikerrel a kommunista küldötteinek tanácskozása. Ebből az alkalomból is kifejezzük, hogy számunkra a Szovjetunióhoz való viszony az internacionalizmus próbaköve. Reményünk és meggyőződésünk, hogy a béke és biztonság támaszának, a nemzetközi munkásszolidaritásnak mindig élenjáró szovjet népek a felvirágzása, tovább építő terveik valóra váltása az egész szocialista közösség és minden haladásért küzdő erő javára válik.

Huszonhetedik szabad esztendőnk kezdetén mi is alkotó tervekkel és jó eredményekkel nézünk a jövő elé. Szívvel kívánom hazánk minden dolgozó állampolgárának, hogy hozzanak sikert fáradozásai, és élvezze azok minden gyümölcsét. (MTI)

Kitüntetések április 4. alkalmából

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából, eredményes munkásságuk elismeréséül az állami, a gazdasági munka különféle területein dolgozóknak kitüntetésekkel adományozott.

A kitüntetettek egy csoportjának *Losonczy Pál*, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke szombaton az Országház kupolacsarnokában nyújtotta át az érdemérmeket. A kitüntetések átadásánál jelen voltak *Fock Jenő*, a Minisztertanács elnöke és *Biszkó Béla*, az MSZMP KB titkára, a Polgári Bizottság tagjai.

A kitüntetett hajdú-bihariak névsora a következő:

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta *Boronyák Andrásnak*, az AFIT XIII. sz. debreceni Autójavító Vállalat főmérnökének, *dr. Csaba Bélának*, az orvostudományok kandidátusának, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Kórélettani Intézeté egyetemi docensének, *dr. Iglói Endrénének*, az irodalomtudományok kandidátusának, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem tanszékvezetőjének, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem adjunktusának, *Bartos Gábornak*, a Fatellő Vállalat püspökladányi üzeme kovácsának, *Bilincsi Károlynak*, a Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat építésvezetőjének, *dr. Családi Ferencnek*, a Püspökladányi Járásbírószék elnökének, *Erdei Áronnak*, a Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat betonozó brigádfővezetőjének, *Fazekas Lajosnak*, a Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat vízveze-

ték-szerelő brigádfővezetőjének, *Kiss Gyulának*, a Magyar Gördülőcsapágó Művek osztályvezetőjének, *Koncz Andrásnak*, a kiskodai Lenin Tsz traktorvezető szocialista brigádfővezetőjének, *dr. Kovács Lajosnak*, a Debreceni Mesterséges Termékenyítő Főállomás igazgatójának, *Kovács Mihálynak*, a püspökladányi Lenin Tsz szocialista brigádfővezetőjének, *dr. Kovács Tibornak*, a debreceni Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalat osztályvezetőjének, *ifj. Kurucz Albertnek*, a hajdúszoboszlói Búzakalász Tsz takarmányos fogatosának, *Mikhárdi Ferencnek*, a debreceni Bocskai Tsz takarmányosának, *dr. Molnár Imrénének*, a Magyar Nemzeti Bank Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága osztályvezetőjének, *Nagy Imrénének*, a hajdúnánási Rákóczi Tsz magtárosának, *Nagy Józsefnek*, a Debreceni Postaigazgatóság csoportvezetőjének, *Sebők Jánosnak*, a Szék- és Kárpitosipari Vállalat Debreceni Hajlítottbútorgyára csomagoló munkásának, *Szabó Károlynak*, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem csoportvezetőjének, *Szatmári Vincének*, a Debreceni TŰZEP Vállalat árukiadójának, *Szegedi Józsefnek*, a 109. sz. Szakmunkásképző Intézet igazgatóhelyettesének, *Szekelyhídi Ivánnak*, a Debrecen városi Tanács V. B. csoportvezetőjének, *Széles Károlynak*, a Debreceni Vasút-igazgatóság csoportvezetőjének, *Tóth Andrásnak*, a Hidépitő Vállalat Püspökladányi Építésvezetősége kubikosának és *Varga Péternének*, a Hajdúböszörményi Termelőszövetkezetek Önellő Közös Vállalkozása baromfigonozó munkacsapat-vezetőjének.

Pályázati felhívás a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemére

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottsága az 1971-72. tanévre felvételi pályázatot hirdet a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemének alábbi tagozataira:

- Hároméves általános tagozat;
- Kétéves szakosítók:
 - filozófia
 - vallástörténet, valláskritika
 - politikai gazdaságtan
 - a szocializmus politikai gazdaságtana
 - a nemzetközi munkásmozgalom története

1. Hároméves általános tagozat:

A marxizmus-leninizmus oktatása egyetemi szinten történik. A hallgatók az első évben filozófiát, a második évben politikai gazdaságtant, a harmadik évben a magyar és nemzetközi munkásmozgalom történetét tanulják. Félévenként vizsgáznak, és a tagozat elvégzéséről az 1088/1957. Korm. sz. rendelet értelmében vég bizonyítványt kapnak.

A tagozatra való jelentkezés feltétele: középszintű végzettség, illetve ennek megfelelő előképzettség. A tagozatnak Debrecenben, Hajdú-böszörményben, Hajdúnánáson, Polgáron, Hajdúdorogon, Nyíradonyban, a Hajdúsági Iparművekben és Berettyóújfaluban indul első évfolyama.

2. Kétéves szakosító tagozatok:

Azok jelentkezhetnek, akik egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy a marxizmus-leninizmus esti egyetemének 3 éves általános tagozatát elvégezték.

A hallgatók az eredményes osztályvizsga után államvizsgát tehetnek. A marxizmus másik két alkotórészből kiegészítő szakon (1-1 év) tehetnek államvizsgát. Ebben az esetben a 17/1963. (VII. 2.) Korm. sz. rendelet értelmében főiskolai oklevelet kapnak.

E tagozatok csak Debrecenben működnek (illetve Hajdúnánáson „szocializmus politikai gazdaságtana” szakosító indul egy osztálylallyal).

Általános tudnivalók

A jelentkezők minden meghirdetett szakon felvételi vizsgát tesznek. A hároméves általános tagozaton megfelelő tájékozottság szükséges az időszéri bel- és külpolitikai kérdésekben, továbbá az alapvető elméleti ismeretekben. A szakosító tagozatokon a felvételi vizsgához az egyetem kérdéseket ad ki. A tanév minden tagozaton szeptember 1-től június 30-ig tart.

Mind a hároméves általános tagozaton, mind a szakosítókon hetenként egyszer — meghatározott napon — kötelező előadás, illetve osztályfoglalkozás van, a vidéki osztályokban és a szakosító tagozatokon délután 2-től 5-ig, a debreceni általános tagozaton pedig 5-től 8 óráig.

A tanulók a 15/1967. MűM sz. rendelet szerint évi 21 nap tanulmányi szabadságot kapnak.

A tandíj egy tanévre általános tagozaton 170, szakosítón 250 forint, amelyet két részletben kell befizetni.

A felvételi vizsgák 1971. május 10-től 22-ig lesznek. Aki a felvételi követelményeknek nem felel meg, vagy egyidejűleg más egyetemre jár — illetve jelentkezett — felvételt nem nyerhet.

Valamennyi tagozatra párttagok és párttagjelöltek egyaránt jelentkezhetnek.

A pályázóknak a jelentkezési lapra levő javaslatot alá kell írni a munkahely vezetőjével és párttitkárával, a háttalpon pedig körzeti (üzemi) orvossal kell igazoltatni, hogy egészségi állapota a tanulást megengedi.

A fentiek szerint kitöltött jelentkezési lapot a munkahely vezetőjével és körzeti (üzemi) orvossal kell elküldeni (debreceni lakosoknak a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemére, Debrecen, Böszörményi út 33.).

A jelentkezési határidő: 1971. április 20.

A jelentkezéshez szükséges kérdőíveket a járási, városi pártbizottságokon, illetve a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemén lehet beszerezni.

KUPÁS LÁSZLÓ

FEKETE GYÖRGYNÉ

BARÁTH IMRE

VIDA JÓZSEFNÉ

DOBSA SÁNDOR

Miért vállalják?

TANÁCSSTAGJELÖLTEK VALLOMÁSAI

I.

Tanácsstagjelöltek: amikor a jelölő gyűléseken szavazni kellett, a legtöbb helyen mindenki rájuk szavazott. Most, három héttel a választások előtt, mint jelöltek, ennek a bizalomnak a birtokosai, s ha megválasztják őket, ezen bizalomnak lesznek a szolgálói, napi munkásai.

Mit dolgozik egy tanácsstag? Sokat? Keveset? Órákban elmondani, órára gyűlést tartani aligha lehet ezt. Átírások, viták, panaszok hallgatása... Sokféle, sok munka ez. Társadalmi munka, hiszen ellenszolgálatát nem jár érte, egyetlen fizetés az emberek megbecsülése, a falu, a város, azon belül a választókerület boldogulása.

Miért vállalják, hogy két éven át külön terhet is hordjanak? Van közöttük gyermekes háziasszony, dolgozó nő, orvos, gyógyszerész, és idős járadékos, termelőszövetkezeti tag és termelőszövetkezeti elnök, boltos és AFESZ-elnök... Talán felsorolni sem lehetne a foglalkozásokat. Tíz községben jártunk, tíz község egy-egy tanácsstagjelöltjét kérdeztük: Miért vállalja ezt a külön munkát jelentő terhet?

Következzenek hát a válaszok:

KUPÁS LÁSZLÓ, KISMARJA

— Egy iskolaigazgatónak sok a dolga.

— Van elég. Tanulok is. Nyiregyháza. Levelező tagozaton mezőgazdasági ismereteket. Tagja vagyok a községi csúcsvezetőségnek is. Van napunk ünnepélyek, rendkívüli események, amikor az iskola megmozdul...

— Most tanácsstagjelölt? Miért vállalja?

— Korábban már tanácsstag voltam. Egyetlen mondatom nem is tudok válaszolni. Nem vagyok született kismarjai, de elég régen élek és tanítok itt ahhoz, hogy lássam a falu gyors változását, mérni tudjam a napról napra születő új igényeket. Szeretem ezt a változást, talán ezért is vállalom a külön terhet. És még egy dolog, ami fontos: a nagyobb önállóság, amit a tanácsok kaptak, nagyobb egymásrautaltságot jelent községen belül. No, ez az a műhely, amelyben dolgozni mindenképpen érdemes. Egy-egy iskola, a gyermekeknek át a szülőket is megismeri, hat rájuk, segít a gyors változásokhoz...

— Ezért vállalja?
— Szégyellnem kellene, ha nem vállalnám...

Kupás László, a kismarjai iskola igazgatója újra a könyvei közé ült. Beszámolóra készül a főiskolán.

FEKETE GYÖRGYNÉ, BEDŐ

Fekete Györgynét mosogatók közben találtuk, a rövid ebédidőben még ez is „belefér”. A termelőszövetkezeti könyvelésén dolgozik. Tanácsstag volt az előző ciklusban is:

— Egyhangúan jelöltek. Jólesett. Ha megbíznak az emberben, az mindig jólesik.

— Mennyi munkát jelent a tanácsstagság?

— Sose számoltam. Amikor először megválasztottak, egyszerre eszembe jutott mindaz, amit az ifjúsági mozgalomban szerettem. Akkor még DISZ volt...

— Mit érzett, amikor először szült községben a tanácsülésen?

— Féltem. Izgulós vagyok, de hát, barátok között van az ember. Mit jelent szólni? Vannak egy falu életében nagy dolgok, és vannak kis bosszúságok. Egy kivet lapmáste, egy meghibásodott járda... Szólni ezekért éppen úgy politizálás, mint nagyon merészt tervezni. Úgy érzem, hogy a tanácsstag mindig a falu házigazdája vagy háziasszonya egy kicsit. Most, hogy a keresztesi nagyközségi tanácsban kell képviselnünk a falunkat, megnöttek a feladatok. Ha megválasztanak, mindent megteszek, hogy ne legyen baj ezzel a képvisellel...

BARÁTH IMRE, MEZŐPETERD

Baráth Imre idős ember. A helyi Hazafias Népfőnt elnöke. Húsz éve tanácsstag:

— Közel a hetvenedik évhez, bizony gondolkodtam rajta: vállalom-e. Vállaltam, hiszen most csak két éves lesz a ciklus és annyit még talán bírok.

— Nem lenne jóleső dolog pihenni most már, Imre bátyám? Sok dologgal jár a tanács munka...

— Igen. A feleségem is ezt mondja, de amikor én elkezdtem az életemet egy másféle világban, már akkor érdekelt a közélet. Községi esküdt lettem. Mondhatom így: a szegények esküdtje. Csináltunk mi itt egy bérlőszövetkezetet. Pestről is jöttek ellenünk. Kérdezték: mi lesz a birtokok cseléideivel, ha mi használjuk a földet. Azt találtam mondani, hogy adunk mi földet a cselédeknek. Aztán magyaráznom kellett, mert minden szavára vigyázott az ember, testi épsége múltott azon, hogy földosztásról beszél. Kimagyaroztam, mondandó, hogy olcsó bérletet adunk. Hát így volt. Bennem van ez a tűz azóta is. És ha most hagyom abba, akkor fájna a szívem utána, hiszen most szemmel látja az ember megszületni, amit kigondol, ami mindöknök jó. Magamnak én már nem nagyon akarok semmit, de fiatal gazda koromban se mentem el a másik földre mellett, ha azon semmi se termett. És addig bajlódtam, amíg termett az is. Hát ezért nem hagyom abba...

VIDA JÓZSEFNÉ, KOKAD

Kint, egész a falu szélén lakik VIDA JÓZSEFNÉ. Amikor a házat kerestük, megkérdeztük, hogy kocsival be lehet-e menni az utcába. Mondták: — Most már be, rendbehozta az utca magát...

— Így volt. Csupa gödör, szemét volt ez az utca. Beszélgettünk, aztán a beszélgetés vége az lett, hogy nekiláttunk...

— Milyen érzés innen, a falu széléről beleszólni a falu dolgába?

— Nincs a faluszél annyira megszűszte, mint régen. Dolgozott ezen az utcán a tanács elnöke is. Velünk Párttag vagyok. Agit. prop. feladók. Két gyereke van. Egy tízéves, egy meg öthónapos. Ha én mosogóppal moshatom a pelenkát, ha egy aszszony porszivóval takarít, ha jég-szekerény kerül egy-egy lakásba, azt én mind nagyon eleven politikának érzem. Eppen így tudok örülni egy új háznak, ahol ott a fürdőszoba. Igaz, víz még nincs, de a negyedik ötéves tervben lesz. Kokad kis falu. Az erők se sok, de bízunk benne, hogy ha a falu összefog a vízvezetékért, akkor segítséget is kapunk valahonnan. És összefog a falu, ezért az utcáért is összefogott, pedig az kisebb dolog volt...

— Ezt érzi politikának?

— Ezt is. A nagy dolgokkal együtt változik a sokféle kicsi is. Egy ország ereje, az országban belül, a családok nagyobb ereje. És én nem beleszólok innen a falu széléről a község életébe, hanem tanácsstagnak megpróbálok megfelelni a bizalomnak. Nem kokadi vagyok. Itt élek. Ma már ez a falum. És akiben megbízhatnak, annak szolgálni bizony kötelesség...

DOBSA SÁNDOR, ÁLMOSD

— Mennyi dolga van egy gyógyszerésznek?

Dobsa Sándor, a helyi gyógyszer-tár vezetője mosolyog:

— A kérdés azért jó, mert magam is sokat töprengtem rajta, amikor jelöltek. En itt egyedül vagyok egy technikussal. Ha el kell mennem, akkor bezár a gyógyszer-tár. Ez rossz a falunak. En 1945 óta vagyok (rövid megszakítással) álmósi gyógyszerész. A jelölő gyűlésen úgy éreztem, hogy a bizalom nemcsak nekem, személy szerint az embernek, hanem egy kicsit a pályámnak, a gyógyszerészi munkámnak is szól. Ezért vállaltam. Közös tanácsunk lesz Bagamérral. Szeretném hinni, hogy valami igazán jó kezdődik ezzel. Mint gyógyszerész, kötelességem is hinni a vezetéken érkező víz, a nagy ablakos ház, az egészségesebb élet igazában. Nyilvánvaló: dolgozni is jó lesz mindeztért.

(Szöveg: Bartha Gábor)

Kép: Román Dénes

A Megyei Művelődési Központ közleményei

FELSZABADULÁSUNK ÉVFORDULÓJA

Április 2-án a Postás Művelődési Otthon és a Gabonafelvásárló és -feldolgozó Vállalat ünnepségén „26 év” című összeállításával vendég szerepelt a Bethlen Gábor Közgazdasági Szakközépiskola Ifjúsági irodalmi színpada. — A Bocskai laktanya irodalmi színpada április 3-án a nagykereskedés és a berekböszörményi műsoros ünnepségeken szerepelt, április 4-én este 7 órakor pedig a tiszacsege-nagymajori ünnepségen ad műsort. — A Kossuth Egyetem Gyakorló Gimnáziumának Radnóti irodalmi köre „Szabadság, tégy gazdaggá minket!” című összeállításával április 3-án Polgáron lépett fel, április 4-én délután 4 órakor Pályázón, este 6 órakor pedig Tiszagyulaházán vesz részt műsorával a rendezendő ünnepségeken.

KLUBPROGRAMOK

Horváth Árpád művelődési ház (Süveg u. 3.) ifjúsági klubja: április 7-én, szerdán este 7 órakor filmvita; 10-én, szombaton este 7 órakor: „Bemutatjuk kedvenc énekeinket”. Öregklubja: április 9-én, pénteken este 6 órakor „A század technikai csodái” (TK-hallgató előadása). Asszonyok klubja: április 6-án, kedden délután 3 órakor „Hogyan készüljünk fel húsvétra?” Kertészeti szakkör: április 9-én, pénteken délután 4 órakor látogatás a pallagi Kertészeti Kutatóintézetben (a magas törzű kőszméte termesztése; tájékoztató az aktuális növényvédelmi munkákról). — Atlasz kiváló ifjúsági klub (Kossuth u. 1.): április 9-én, pénteken este 7 órakor „Városunk 2000-ben” (beszélgetés Mikolás Tibor tervező építészmérnökkel). — Nyugdíjas építőmunkások klubja (Kossuth u. 1.): április 8-án, csütörtökön „A világegyetem titkai” (dr.

Dezso Lóránt professzor előadása.) Kerekes telepi klubkönyvtár ifjúsági klubja: apr. 7-én, szerdán este 7 órakor „A naprendszer keletkezése” (Balázs István TK-intézetű tanár előadása). — Oláh Gábor klubkönyvtár (Tégláskert) ifjúsági klubja: április 6-án, kedden este 6 órakor: „Kik voltak, mit akartak?” (A XX. század mártírjairól). 9-én, pénteken este 6 órakor: húsvéti versek, történetek. Öregklubja: április 8-án, csütörtökön este 6 órakor: a húsvét a népszokások tükrében.

KÖRMŰSOROK

Április 9-én, pénteken este 7 órakor Németh László írói munkásságáról tart előadást a sárrétudvari művelődési házban Ember Mária. Közreműködik Puskás Viktória.

Az Építők Hajdú Táncegyüttesének franciaországi útjáról április 6-án, kedden este 6 órakor a kabai művelődési házban tart élménybeszámolót Kardos László, az együttes vezetője.

A Debreceni Népi Együttes április 11-én, jövő vasárnap Fülöp községben lép föl. (Este 7 órai kezdettel.)

TÁRSASTÁNC-VERSENY

A megyei tanács művelődési osztályával és a KISZ megyei bizottságával közös rendezésben „B”-osztályos területi társastáncverseny lesz április 10-11-én a Bartók Teremben (Aranybika). 10-én este 6 órakor kezdődik a verseny, majd latin-amerikai táncversenyre kerül sor. 11-én délelőtt 9 órától tartjuk a standard táncversenyt. (Jegyek a Filharmoniaánál és az MMK központi irodájában — Vörös Hadsereg útja 26/A., I. em. jobbra — kaphatók.)

A barátság őrvárosában

Szójáték? Annak is szép. Az a Kossuth Lajos, aki 1849-ben Debrecen a szabadság őrvárosának nyilvánította, a száműzetés idején, élete egy nehéz szakaszában Sumenben, ebben a gyönyörű kis bolgár városban talált menedéket. Ő maga néhány hónapig, száműzött társai közül sokan örökre. S a város a mai napig őrzi Kossuth és társai emlékét, mint a bolgár–magyar barátság egyik legszebb dokumentumát.

De hogyan őrzi! Tanulhatunk tőlük odaadást, áldozatot, tanulhatunk tőlük figyelmet akár saját nagyjaink iránt is. A sumeni Kossuth Múzeum nemcsak egyszerűen építészeti érdekesség, nemcsak korabeli emlékek őriző helye, hanem a magyar kultúra egyik bulgáriai fellegvára is. Ivan Popovszki, a múzeum rendkívül szerény, de végzetlenül szívós és magyarbarát igazgatója nagyon sokat tett s tesz azért, hogy hazájában mind több barátot találjon a magyar kultúrának. Jó tudni, érezni, hogy a város vezetőivel, kulturális életének irányítóival együtt teheti ezt. Jó tudni, hogy Sumennek éppen Debrecen a testvérvárosa, s ez a testvérvárosi szellem elevenen és tartalmasan él ott.

A sok lehetséges bizonyíték közül hadd szójak néhány szót egyről. Arról a rendezvénysorozatról, amelynek a szerencse kegyeltjeként részese lehettem március végén. Négyen voltunk ott Debrecenből: Szabó Imre, a városi tanács művelődésügyi osztályának főelőadója, Székács Csilla és Kun János, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Póniksz Egyesületes tagjai és jómagam. S a rendezvény, amelynek meghívottjai voltunk, „A barátság költészete” című szavalóverseny, amelyet Magyarország felszabadulása évfordulójának tiszteletére rendeztek.

Mi lehet érdekes egy szavalóversenyben?

Sok minden. Mindenekelőtt az, hogy e versenyt a barátság jegyében, elsősorban magyar költők bolgárra fordított verseiből rendezték meg. Ebben az évben már harmadszor. S hogy a Kossuth Múzeum — a sumeni városi tanács és a Magyar Kulturális Intézet társaságában — nemcsak egyik rendezője, hanem szellemi ösztönzője is a versenynek, három kiadvány mutatja. Magyar költők verseit tartalmazzák ezek, mintegy segítségként az indulóknak.

Szinte hihetetlen, egy távoli bolgár városban egy évben egyszer amatőrök és hivatásosok gyűlnek össze, hogy vetélkedjenek a magyar költészet ismeretéből és szeretetéből! Petőfi, Arany, Ady, József Attila, itt-ott Benjámín, Kassák, Nagy László versei hangoznak el, válnak ismerőssé bolgár versmondók s a sumeni közönség körében.

Tudunk-e mi hasonlót felmutatni?

S a verseny tekintélyét, jelentőségét sok minden jelzi. Nemcsak az

indulók száma, hanem például az, hogy nemcsak amatőrök versengnek, hanem színinövendékek és hivatásos művészek is külön csoportban, de az ország minden részéből. S a zsüri elnöke az idén az egyik legtekintélyesebb bolgár színész, számtalan díj és kitüntetés tulajdonosa, Sumen város díszpolgára, Trandafilov professzor volt, aki ritka népszerűségnek örvend a városban.

Mutatja a verseny tekintélyét, hogy politikai jelentőségű és színvonalú eseménynek számít. Az eredményhirdetésen és a gálaesten politikai beszédekben méltatták a bolgár–magyar barátságot, nemcsak sumeni barátaink, hanem a magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivője, s a Magyar Kulturális Intézet igazgatója is. Sajtó, televízió, rádió figyelt Sumenre. Sumenre? Figyelt a magyar költészetre, s nagyszerű érzés volt, hogy a figyelm egy kis sugara ránk is sugárzott.

Mutatják a verseny jelentőségét a díjak is, a magyarországi utazásokon kívül a mi számításaink szerint ezer forintot felüli pénzjutalmat. Valóban érdemes versengeni még így, ilyen szempontból is. De mint a zsüri tagja — ez is izgalmas élmény volt, felismerni bolgár nyelven a magyar verset, s mérni is, mennyire tudják visszaadni azt, amit nekünk jelent az a vers! — láttam, tapasztaltam, hogy túl a díjakon és jutalmakon a barátság volt a legerősebb erő, legnagyobb és legtitesebb tartalom ezen a versenyen.

Abban reménykedünk, hogy a győztesek eljutnak Debrecenbe is. Érdemes lenne legalább szakmai körben bemutatniuk, hogyan látják s mondják ők a mi nagy forradalmi költőink verseit. S bizonyára annak is megtalálhatjuk a módját,

hogy a testvérvárosi kapcsolat erősítése érdekében, központi segítséggel éppen Debrecen legyen gazdája és színhelye egy hasonló szavalóversenynek, amely a bolgár költészetet hivatott ismertetni s népszerűsíteni.

A mi két szavalónk is a közönség elé lépett, a gálaesten is, a főiskolások versenyén is, természetesen versenyen kívül. Nagy öröm volt érezni, látni, hogy az érzelmek, a költészet által tolmácsoló gondolatok és érzések képesek áttörni a nyelvi korlátokat. S amikor bolgár nyelven mondtak el egy-egy rövid költeményt, úgy éreztük, csak egy keveset visszaadtunk abból a kedvességéből, amelyet kaptunk, éreztünk.

Nem tagadom, voltak korábban kételyeim a testvérvárosi kapcsolatok tartalmát illetően. Ezek most eloszlottak, sőt úgy látom, sokkal több lehetőség adódik arra, hogy egymást kölcsönösen megismerjük, ötleteinket, tapasztalatainkat kicsereéljük. S talán a kulturális élet mellett gazdasági s más területen is kiépülhetne ez a kapcsolat. A barátság ilyen áradását hasonlóval kell viszonzni.

Míg élek el nem felejttem, amint viszontagságos repülőút után éjjelkor megérkeztünk Sumen állomásra. A kihalt utcán egy busz álldógal, előtte néhány fiatalember, hozzájuk fordultunk. Csak a város nevét mondtuk: Debrecen, s csomagjainkkal már pakoltak is bennünket a buszra, s vittek a szállodához. Vidáman, örömmel.

Csoda-e, ha ezek után — s az ezt követő gazdag élmények sokasága után — azt mondom, hogy Sumen az én szememben már a barátság őrvárosa marad? Az őszinte, testvéri barátság.

Bényei József

Kulturális jegyzet

Szavalóverseny a felszabadulás évfordulóján

Irodalommal egész életére megfertőzött ember csak boldog lehet, ha látja, olvassa, hogyan szaporodnak nálunk a szavalóversenyek. Olyan mozgalom ez, amely azt jelzi, hogy a költészet őszinte befogadókra talál, akik arra is képesek, hogy másokkal megosszák a költészettel való találkozás örömeit.

Példát bőven s sok helyről hozhatnánk. Szeretnék azonban megmaradni egynél, mert úgy érzem, példamutató és serkentő lehet ennek idézése. A Hungaria Műanyaggyártó Vállalat évek óta rendez szavalóversenyeket, szép érdeklődés, komoly figyelem mellett. Az idén a döntőt Debrecenben rendezték, a budapesti és szombathelyi, valamint a debreceni gyáregység legjobb versenyzőinek részvételével, április 4-e tiszteletére.

Közhely lenne, ha azt mondanám, azért tetszett ez a verseny, mert bizonyította, hogy egy üzem is lehet gazdája, patronálója a költészetnek. Bár mint minden közhely, ez is igaz. Hiszen a debreceni gyáregységben úgy tudom, irodalmi színpad is működik és a versmondók felkészültségén ez meg is látszik. Volt azonban néhány olyan ötlet is, amely figyelmet érdemel.

Ilyen például, hogy az indulótól kötelező verset követeltek. Váci Mihályról neveztek el az ideai szavalóversenyt, s a költő Kelet felől című verse volt kötelező. Nemes és szép gesztus, az élő irodalom, a szocialista irodalom s a közelmúltban elhunyt költő emléke iránt is.

Jónak és követendőnek tartom, hogy tapasztalataim szerint a KISZ-szervezet teljes egészében vállalta a verseny patronálását, lebonyolítását és a díjak egy részét is ő adta. S hadd tegyem hozzá, jólesett ott látni a versenyen a gyáregység vezetőjét, aki nem keresett más elfoglaltságot, hanem végigigazgolta a versenyt s leadta a szavazatát is.

Mert ez is új s szép vonás, a zsüri mellett a közönség is értékel, szavaz. Véletlen-e, vagy a biztos ízlés jele, magasan az a versmondó kapta pénteken délután a legtöbb szavazatot, akit a zsüri is a kiemelt nagydíjra tartott érdemesnek.

El tudtam volna ugyan képzelni, hogy a nézőtérben többen ülnek, de úgy hiszem, ha néhány hasonlóan tartalmas és szép versenyt rendeznek még, a közönség

is kedvet kap ahhoz, hogy műszak után még áldozzon idejéből a versre. Az a kis közösség azonban, amely részese volt ennek a délutánnak, bizonyára nem élmények nélkül távozott onnan.

Tudom, hogy élemlőben van más üzemekben is a kulturális élet, számtalan jele, bizonyítéka van ennek. A péntek délutáni rendezvényt azonban ennek ellenére követendőnek, példamutatónak tartom. Milyen szép lenne például, ha kibontakozna egy mozgalom, amelyben minden ipari üzemünk részt vesz, éppen szavalóverseny-mozgalom, s amelynek döntőjét így a felszabadulás ünnepe körül, tavasszal rendezhetnénk meg Debrecenben! Hiszen versszeretők minden üzemben vannak. S azt hiszem, a KISZ és a szakszervezetek kultúrfelelőseinek tartalmas feladatot jelentene e mozgalom kibontakoztatása. A Hungaria Műanyaggyártó — mint járatos ilyen ügyekben — bizonyára szívesen vállalná a város ipari üzemiben dolgozó fiataljainak döntőjét. S talán többet is a megrendezésnél.

Mindez eszembe jutott ezen a délutánon, hiszen ahogyan van diákoknak sárospataki találkozó, egyetemistáknak minden évben ilyen versenye, lehetne az ipari üzemek fiataljai számára is hasonló kulturális találkozót szervezni. El kellene kezdeni. Friss és jó energiákat találtam a műanyaggyárban, bizonyára képesek lennének egy ilyen mozgalom gazdáivá válni, ha megkapták azt a segítséget más szervektől is, amelyre szükségük van.

Ez az eszmefuttatás persze nem lenne teljes és igaz, ha kifeledném belőle azoknak a nevének, akik nemcsak élményben gazdagodtak, hanem díjat is nyertek. A kiemelt nagydíjat Katona Pál, a debreceni gyáregység dolgozója nyerte, s ő kapta a közönség díját is. Első helyezett Darnai Miklós debreceni versenyző, a második helyet Holdosi József, a szombathelyi, a harmadik helyet Dulai Pál, a budapesti gyáregység dolgozója nyerte el.

S a város kulturális élete pedig nyert egy új lehetőséget, amelyet fejleszteni, ápolni, gondozni kell. A példamutatóan szervezett verseny s a jó szavalatok mellett ez a lehetőség volt számomra a délután egyik legérdekesebb élménye.

(if)

ÚJ KULTURÁLIS LÉTESÍTMÉNYEK

Hazánk felszabadulása 26. évfordulójának tiszteletére két új kulturális intézményt avattak pénteken délelőtt Debrecenben. A Debreceni és Megyei Művelődési Központ létesítményeihez kapcsolódva a Vörös Hadsereg útja 28/A. szám alatt adták át rendeltetésének az új zenei könyvtárat és klubot, valamint a Debreceni Kör helyiségét. Képeink az új létesítményekről készülték.

A Debreceni Kör kis művészpresszója Lemezhallgatás fejhallgatással az új Zenei Könyvtárban (Iklódy János felv.)

Mai sportműsor

Asztalitenisz

Elemliszteripari szakközépiskola tornaterme, 8.30 óra: Tiszántúli fel-szabadulási emlékverseny, férfi, női részvevőkkel, a megyei szak-szövetség rendezésében. — Nagy-rábé, 9.30 óra: Járás verseny.

Birkózás

Petőfi általános iskola tornater-me, 10 óra: A Tarányi József if-jusági emlékverseny befejező küz-delmel, a debreceni városi szövets-g rendezésében.

Kerékpár

püspökladány-Nádudvar műút, 9 óra: Járás verseny, közhaszná-lati gépekkel.

Kézilabda

Meteor pálya, 8 óra: D. Kötszö-vő-D. Betű (női megyei, Anderkő, Gacsályi), — 9 óra: D. Vörös Meteor Elemliszter-Létavértes (női megyei, Gacsályi, Anderkő), — 10 óra: D. VM Elemliszter-Létavértes (női ifjúsági, Anderkő, Gacsályi), — DVSC pálya, 10.45 óra: DVSC-MVSC (női MNK-mérkőzés), — 11.45 óra: DVSC-DVTK (férfi MNK-mérkőzés), — Köztű pálya, 8.30 óra: D. Köztűpálya-D. Betű (női ifjúsági, Szecsődy, Fényi), — Dózsa pálya, 9 óra: Torna négy férficsa-pat — MGM, D. Dózsa I. és II., va-lamint a Nyírbátori Vasas részve-telével.

Nádudvari TSE-D. Építők (11. szolnoki jv., Lamer, Varga), Léta-vértes-Hajdúszoboszlói Földgáz-bányász (11. Fusch, Kulcsár, dr. Csaba), Polgár-Balmazújvárosi TSE (11. Nyirgyeházi jv., Bolgár-falvi, Kiss F.), Komádi TSE—Ka-bai MEDOSZ (11. dr. Györgyóssy, Malmos, Bagi), Sárreudvari TSE—Derecskei Petőfi (11. Nagy J., Széll, Regényi), Hajdúsamsoni Damjanich-Berettyóújfalui SE (10. Tóth B., Palánki, Szabó L.), — Megyei II. osztály: Hajdúszo-vát-Hosszúhát (11. Szilágyi, Bá-jer), Berekszőrmenyi-Hajdúszo-rmenyi Gépjavító (11. Marsi, Gyöngy), Csökmő-Sárand (11. Hu-tóczy, Szatmári), Nagyrabé—Egyek (11. Birkner, Makó), Haj-dúhadházi-Hajdúnánási Szellőző (11. Koppjár, Varga, Zám), Bá-rán-Bödönháti MEDOSZ (11. Ugrai, Benke), Földes-Hortobágyi MEDOSZ (11. Kardos, Fülöp L.), — Járás bajnokságok, Berettyóújfa-lui járás: Furta—Szentpéterszeg, Újiráz-Sáp, Magyarhomorog—Berettyószentmárton, Hencida—Biharnagybajom, Biharkezes-—Váncsok, Bakonszeg—Bedő, Bi-hartorda—Körösszakál, Zsáka—Nagykerék, Körösszegapáti—Bi-hardansháza, — Debreceni járás: Mipekérts—Tiszagyulaha, Ebes—Görbeháza, Józsa—Tiszacsanak—Hajdúsamson—Álmosd, Vámospercs—Nyíradony, Nyírbátori—Nyir-acád, Fülöp—Nyírmártonfalva.

Motorsport

Gázvezeték utcai Volán pálya, 15 óra: Pályaváto nemzetközi sa-lakpályás verseny, 500 kcm-es ka-tegoriában, húsz futamban.

Sakk

Kaba, 9 óra: Felszabadulási egyéni emlékverseny.

Teke

Salétrom utcai pálya, 8 óra: D. Volán—Nyíregyházi Epeület-szerelő (Szabó G.). Összevont megyei csapatbajnoki mérkőzés. — Püspökladányi MÁV-kultúrot-talon, 9 óra: Járás verseny.

Tenisz

Egyetemi pálya, 9 óra: Felsza-badulási világműtorna, a debreceni szakszövetség rendezésében, férfi egyéni és páros számokban.

Torna

Egyetemi sportcsarnok 9 óra: Te-rületi középszintű női bajnokság, szabadon választott gyakorlatok. — Csokonai Gimnázium tornaterme, 9 óra: Területi középszintű férfi bajnokság, szabadon választott gyakorlatok.

MA DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR:

DVSC-Várpalota

A mai napon újabb bajnoki mérkőzést játszik Debrecenben a DVSC NB I. B-s labdarúgó-csapata. A Vágóhid utcai sport-telepen délelőtt 11 órai kez-dettel játsszák le a DVSC—Várpalotai Bányász bajnoki ta-lálkozót. A két csapat jelenlegi állása:

12. DVSC	21 8 6 7 21—20 24
17. Várpalota	21 4 9 8 20—21 18

A bajnoki táblázatot figye-lembé véve a DVSC látszik a mérkőzés esélyesének, hiszen az őszi idényben a debreceni együttes 22, míg a Várpalotai Bányász csupán 17 pontot szer-zett. Ehhez számításba kell venni azt is, hogy Várpalota „utazó” csapat, míg a DVSC tthonában, hazai környezetben játszik. Ezek szerint elmond-hatjuk, hogy a DVSC győztes-ként kerülhet ki az összecsa-pásból.

A két csapat várható össze-állítása. DVSC: Szabó II. — Szabó I., Nagykaposi, Zágonyi,

Sóvágó, Lipők, Vásárhelyi, Vasvári, Rozgonyi, Szabó III., Vaczlavik. — Várpalota: Pala-tai — Süke, Csapó II., Jónás, Szabó, Kisbaj, Bertalan, Doro-gi, Lakics, Székér, Prockl. Per-sze mindkét csapatnál történe-het egy-két változás.

A DVSC—Várpalotai Bá-nyász bajnoki mérkőzést Mo-hácsi bírósokdása mellett bo-nyolítják le.

A labdarúgó NB II-ben sze-replő debreceni csapatok kö-zül a DEAC ma délután a fő-városban mérkőzik, mégpedig a Pénzügyőr SE együttesével. A találkozó Barcs bírósokdá-sa mellett bonyolítják le.

Hajdú Vasas—Záhony mérkőzés ígérkezik a legérde-kesebbnek a labdarúgó NB III. mai fordulójában. A téglásiak jó játékkal győzhetnek a Hajdúszoboszlói Bocskai nyo-mában lévő Záhony ellen. A Hajdúszoboszlói Bocskai a Szolnoki Olajbányászt, a Haj-

dűbözőrmenyi Bocskai pedig a Tuzséri MEDOSZ-t fogadja — győzelmi esélyekkel. A Pü-s-pökladányi MÁV-nak nehéz dolga lesz Mezőtúron. Nyírba-tor—Nagykálló és Mátészalka —Szolnoki Kilián (Kiss A.) mérkőzés lesz még ma a labda-rúgó NB III-ban.

Öt csapat is esélyes a bajnoki cím elnyerésére a megyei I. osztályban. A lista-vezető Derecske Sárreudvari-ban, a második helyezett Bal-mazújvárosi Polgárban, a harmadik a Földgázbányász Létavér-tesen, a negyedik D. Építők ugyancsak idegenben, Nádud-varon játszik, míg az ötödik D. Kinizsi hazai környezetben a DASE-val mérkőzik. És mint ismeretes, az ötödik helyzetet egyetlen pont választja el az elsőtől. A II. osztály két ellövosa, a Hajdúnánási Szellő-ző és Hajdúdorog egyaránt ide-genben mérkőzik, Hajdúhadhá-zon, illetve Debrecenben a D. Téglagyár csapatával.

A LABDAJÁTÉK ÖSTÖRTÉNÉTBŐL

Feláldozták a csapatkapitányt

Az ősi Mexikó a kíméletlen labdajáték ósha-zája volt. Szabályainak még az is szerepelt, hogy a vesztes csapat kapitányát feláldozzák az iste-neknek. Talán a „tlachtli” néven ismert játé-kban keresendő a dél-amerikai pályákön előfor-duló megszámlálhatatlan incidens magyaráza-ta.

Amikor a nemzetközi labdarúgás funkcionári-sai Mexikót bízták meg az 1970. évi labdarúgó-vb megrendezésével, az elragadtatott mexikói szurkolók az utcára vonultak hangot adni lel-kesedésüknek. A labdarúgás — mondogatták — végre hazatér őshazájába.

Az aztékok „tlachtli”-nak hívták a játékot, a maják „tok-ta-rok”-nak. Kemény gumilabdával játszották, szépen kiköveztet pályán. Kisebb változtatásokkal már a spanyol hódítók megérke-zése előtt elterjedt egész Közép-Amerikában. A játék valóságos vallásos jellegű volt: a szer-tartás és véradózat fontos szerepet játszottak benne. Rendszerint a vesztes csapat kapitányát áldozták fel. Volt azonban a sportnak világi o-ldája is, és rendkívül népszerű volt a sportked-velő közép-amerikai indiánok körében — talán gyorsasága és rendkívüli veszélyessége, de ugyanakkor a fogadási lehetőség miatt is.

Egyes kutatókat ugyan taszított az emberáldo-zat szigorúsága, de kivétel nélkül bámulták a mexikói játékok ügyességét. Órákon át voltak képesek levegőben tartani a labdát pusztán kö-nyökükkel, csipőjükkel és térdükkel használva. A szabály értelmében a labdának nem szabadott a földet érintenie, és a játékosnak sem csu-

pasz lábával, sem kezével nem szabadott hozzá-nyúlnia.

Mialatt Európa a játékezt rajongott, Mexikó-ban a spanyol papok mindent elkövettek, hogy véget vessenek neki — úgymond a játékosok testi épségének védelmében, de valójában in-kább azért, mert a játékpályák a pogány tem-pelomok közelében voltak. A „tlachtli” néhány évtized leforgása alatt megszűnt létezni. A hatal-mas pályák elnéptelenedtek, rombadöttek.

A jelenkor régészeti a szó szoros értelmében száz és száz játékpályát tártak föl Mexikóban, Közép-Amerikában és Amerikai délnyugati ré-szen. Egyes nagyobb városok 15 pályával is dic-sekedhettek. Nagyon voltak, és magas fal övez-te őket.

A játékosok között akadtak amatőrök és profi-k. A játékosok annyira komolyan vették sport-jukat, hogy egyes spanyol szemtanúk krónika-ban foglalt vallomása szerint egy-egy mérkőzés alatt két vagy több játékos is holtan esett össze a porondon a kimerültségtől. Egyes pályák kö-zelében pedig hosszú sorban helyezték el a fel-áldozott játékosok koponyáit.

A „tlachtli” mérkőzésekre fogadásokat is kö-tötték. Az indián törzsfőnökök aranyban, rab-szolgákban és egész törzsekben fogadtak, s a kisebb személyiségek házaikat, ruházatukat, bir-tokukat, sőt gyermekeik életét is kockára tet-ték. Különösen érdekes, hogy a fogadók a mér-kőzés előtt körmeneteket rendeztek istenek tisz-teltetére, és imádkoztak hozzájuk csapatuk győ-zelméért.

„minőségi” változás is lesz, és kialakul majd az I. osztály, amelyben debreceni csapatot is üdvözölhetünk?

A Hazafias Népfront debre-ceni városi klubjában (Kos-suth utca 1. szám) kedden dél-után 5 óratól — a honime-reti és helytörténeti albizott-ság rendezésében — Haranghy György sporttörténeti előadást tart.

Olimpiai selejtező labdarú-gó-eredmények: Jugoszlávia—Írország 1:0, Egyesült Arab Köztársaság—Tunézia 2:0.

Nagoyában a férfiaknál a Kínai NK nyerte az asztalite-nisz világbajnokságot, az egyé-ni küzdelmek során. A vegyes-párosban a Jónyer, Magos, a Belezna, Kisházi és Klam-pár, Grinverg (szovjet) páros 3:0—3:0 arányban győzött, és bejutott a legjobb 32 közé. A Belezna, Kisházi pár bejutott a legjobb nyolc közé.

A jégkorong világbajnokság küzdelmei során az Egyesült Államok legyőzte az NSZK-t, amelyen mintegy 12 csapat vesz majd részt. Talán később utolsó helyet.

SPORTHÍREK

A HELYZETEIT JOBBAN KIHASZNÁLÓ CSAPAT NYERT

MGM Vasas—D. Bocskai 2—1 (2—0)

Szombaton délután a nagy-erdei stadionban — a TITÁSZ mérkőzése után — Szabó bí-ráskodásával, 800 érdeklődő előtt került lejátszásra az MGM Vasas—D. Honvéd Bocskai NB-II-es labdarúgó bajno-ki rangdóra.

MGM Vasas: Szabó — Sidó, Divinyi, Terényi, Zsilák, Patai I., (Varga — 65. p), Patai II., Kovács, Szóráth, Krasznai, Gyömbér. — D. Bocskai: Kere-kes — Makai, Szántó, Fekete, Patai, Nagy, Mezei, Stefan, Al-beck, Mustos, Bartha, Szabó.

Az első félidőben az MGM Vasas játszott lendületesebben és többet is támadott, amely az eredmény alakulásában is megmutatkozott. A 12. percben Patai II. jobbról átvittele a labdát és a jökor érkező Gyömbér az ötszörl lefejelte a labdát a bal alsó sarokba. 1—0. Egy perc múlva Kovács a kapufát találta el! Később Bocskai-szögletek következtek. A 44. percben Kovács lyuk-

ra tette Szóráthot, aki egy csel után a bal alsó sarokba lött. 2—0. Látványos akció, szép gól! Szűnet után a Bocskai fő-lényt harcolt ki, voltak percek, amikor nagy nyomás neheze-dett Szabó kapujára. Az 57. percben egy szabadrugást Nagy Szabóhoz gurított, ő 17 méterről lött, s a labda a bal-kapufa belső éléről vágódott a hálóba. 2—1. A hajrában mindkét fél részéről néhány durva belemelés is tarkította az egyébként érdekes küzdel-met. A 86. percben Kovács 22 méterről küldött lövése a ka-pufáról pattant vissza.

A kilencven perc jó részé-ben lendületes játék folyt a pályán és a szervezettebb já-tékok mutató MGM Vasas ilyen arányban megérdemelten nyert, bár szűnet után a Bocskai egyenlített volna. Jók: Szabó, Divinyi, Terényi, Patai II., Kovács, illetve Fekete, Pa-tai, Nagy és Stefan.

AZ NB III-ÉRT:

TITÁSZ Elektromos—Tisza Cipő 4—0 (2—0)

A nagyerdei stadionban szombaton délután, 500 néző előtt. Ajler bíráskodása mellett játszották le a D. TITÁSZ Elektromos—Tisza Cipő NB III-as labdarúgó bajnoki mér-kőzést. TITÁSZ: Borók — Bujdosó, Nagy, Kántor, Kocsis, Bodnár, Föhn, Dócs, Kovács, Szatmári, Tóth.

A lendületesebben kezdő Elektromos az első negyedórá-ban kétfőlos vezetésre tett szert: a 2. percben Dócs 18

méterről küldött szabadrugása a jobbkapufa belső éléről pat-tant a hálóba, a 14. percben Szatmári lött a kapuba. Ebben a játékrészben mindkét olda-lon egy-egy kapufalövés jelen-tett veszélyt. Fordulás után változatos mezőnyjáték folyt és ebben a félidőben is a deb-receniek kihasználták a hely-zeteket: az 58. percben Dócs lött a kapuba, a 80. percben Kovács fejszögélja beállította a 4—0 arányú végeredményt.

MOZI

Figyelem! Műsorváltozások! A nagy sikerre tekintettel prolon-gálva:

A HÉT MESTERLŐVÉS. Színes amerikai film, felemelt helyarárral! VIG ma de. 1/9, 11, 1/2, du. 6, APOLLO ma de. 1/12, 3/2, METEOR hétfőn 1/6, 1/8.

SZERELMÉSFILM. Színes magyar film. APOLLO ma du. 1/4, 3/6, 8, KLINIKA ma 3/6.

HORIZONT. Magyar film (14). VIG ma du. 3/4, 1/9, APOLLO hétfőn de. 1/10, 1/12, 1/2, METEOR ma 3, 1/6, 1/8.

A KESELY VÉRE. Bolíviai film. HORVÁTH ÁRPÁD ma 1/3, 1/5, 3/7, APOLLO du. hétfőn 1/4, 3/6, 8, METEOR hétfőn 3.

AZ ANGYAL VÉRBOSZUJA. Színes szinkronizált angol film. VIG du. hétfőn 3/4, 6, 1/9, HORVÁTH ÁRPÁD hétfőn 3/7.

MODESTY BLAISE. Színes angol film (14). VIG de. hétfőn 1/10, 1/12, 1/2.

MATINE:

APOLLO 9 KEZDŐ KATONAKO-ROMBAN. METEOR 10 LÖVÉS A KÜDBEN.

A MŰVÉS Moziban technikai akadályok miatt nem tartunk elő-adást!

SZÍNHÁZ

Ma fél 3-kor Honolulu, Hevesi bérlet 1., 2. fél 8-kor Hunyadi László, Csokonai bérlet 1., 2. Hétfőn 7-kor Honolulu, Thuróczy bérlet 1., 2. Szerdán 7-kor Honolulu, Szerdahelyi bérlet 1., 2.

ELŐADÁSOK A HUNGARIA KAMARASZÍNHÁZBAN:

Ma fél 3-kor Két férfi az ágy alatt, Rátay bérlet 1., 7-kor Két férfi az ágy alatt, Selmezy bérlet 1. Hétfőn 7-kor Két férfi az ágy alatt, KISZ-bérlet 1.

TV

VASÁRNAP BUDAPEST

9.58 Műsorismertetés, 10.00 Csak gyerekeknek! 11.00—12.10 FTC—Szpartak Kijev. Bajnokcsapatok Európa-kupája női kézilabda-mérkőzés döntőjének közvetítése. 14.28 Műsorismertetés, 14.30 Nekem szülőháza... Magyar dokumentumfilm. 14.55 Telesport. Ausztria—Magyarország labdarúgó-mérkőzés közvetítése Bécstől. 16.50 „Csak tiszta forrásból...” Bartók és a szlovák népzene. 17.50 Műsorainkat ajánljuk! 18.15 Váci Mihály szavaló-verseny. Döntő. 19.45 Cseviről. 19.55 Szünet. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Stúdió Zéró. Micsoda kircusz!... A világhírű Montini Cirkusz gála-estje. 22.00 Hírek — Sporthírek.

POZSONY

9.00 Bábfilmműsorok. 9.30 A szomorú tábornok. 10.15 Zenés műsor (ism.). 11.05 FTC—Szpartak Kijev női kézilabda-mérkőzés a Bajnokcsapatok Európa-kupájáért. 12.05 Híradó. 13.00 Postafőnök (ism.). 14.00 Nemzetközi slúgroverseny az NDK-ból. 15.00 A pozsonyi felszabadulási Kupa röplabdatorna döntője. 17.00 Fűvőzene. 19.00 Híradó. 19.25 Sport. 19.45 Ballada a városról. 20.05 Ott az erdő mögött. Cseh film. 21.30 A leningrádi Kirov Színház opera-és balettkarának pozsonyi fellépése. 22.10 Kultúra 71. 22.40 Híradó. 22.55 Sport.

BUKAREST

7.45 Torna. 8.00 Gyermekmatiné. 9.00 A falu életéből. 10.30 Román szerzők albuma. 11.30 Népi zene. 12.00 Magyar nyelvű adás. 15.00 Az Ausztria—Magyarország labdarúgó-mérkőzés közvetítése Bécstől. 17.00 Kórusverseny. 18.20 A legkisebbeknek. 19.10 Fernald emlékezte. Archiv film. 20.45 Románok. 21.15 Az Eurovizó kiűntetettjei.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

18.00—19.00: Unnepi események Hajdúböcsi és Szabolcsból — Baráti népek dalaiából — Az ungvári rádió ajándék műsora — Unnepi muzsika.

HETFO

POZSONY

14.55 Tatran Presov—Slavia Praha labdarúgó-mérkőzés. 17.00 Hírek. 17.05 Ifjúsági kaleidoszkóp. 17.45 Az óvónők munkájáról. 18.15 Csehszlovákia a két világháború között. 19.00 Híradó. 19.20 Dalok. 19.30 Az R. expedíció. 20.00 Schiller: Don Carlos. Színházi közvetítés. 22.40 Híradó.

BUKAREST

17.00 Színház és mozi. 17.30 Folk-lórmontázs. 18.20 A legkisebbeknek. 20.00 A szerencselovag. Folytatásos film. 21.20 Tv-sport.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

18.00—19.00: Hírek, tudósítások — Keringők — Válaszoló hallgatóinknak — Táncczene.

Közületek és magánosok figyelem!

Hidegpadió-burkoló munkálatokat, met-lachit csempé-, fal-és padlóburkolást.

parkettesiszolást, vilupálozást rövid határidőre vállalunk.

Szakipari és Kislakás-építő Ktsz. Debrecen, Pásti utca 5. sz.

Vállalati igazgató gyakorlott

TITKÁRNŐT

keres.

Ajánlatokat: „Perfekt” jelígre a Debreceni Hirdetőbe.

Ács, kőműves, vasbeton-szerelő, kubikos brigádokat és építőiparban gyakorlott szállításvet-tőt

FELVESZÜNK

Jelentkezés Közmű- és Melyépitő Vállalat, Deb-recen, Vágóhid u. 12/C.

NAPLÓ

1971.
április 4.,
vasárnap

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

„Zárszámadás” a tsz-üdülőben

Az országban elsőnek 145 Hajdú-Bihar megyei termelőszövetkezet összefogásával — anyagi hozzájárulásával — 1963-ban nyílt meg Debrecenben a nagyterdei termelőszövetkezeti üdülő. A szövetkezeti összefogással készült és üzemelő létesítmény szombaton tartotta idei „zárszámadását”. A tagszövetkezetek küldöttei mellett az év végi számadáson részt vett Fazekas Károly, a Hajdúsági Tsz-szövetség titkára és Juhász András, a Debrecen és Környéke Területi Szövetség titkára.

Szabó Lajos, a derecskei Petőfi Termelőszövetkezet elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Mikecz

József, a nyíradonyi Kossuth Tsz elnöke, az üdülő igazgatója adott számot az 1970. évi munkáról, eredményekről és az 1971. évi tervekéről.

Elmondotta többek között, hogy az önálló debreceni termelőszövetkezeti üdülő egyre inkább betölti azt a hivatását, amilyen célból az alapítók létrehozták: minél több termelőszövetkezeti tag pihenjen, üdüljön, szórakozzon kulturált körülmények között. A 100 ágas üdülőben 10 napot töltenek a vendégek. A fő cél a megye közös gazdaságaiban dolgozó tagoknak pihenést, üdülést biztosítani, de cserével lehetőség nyílik arra, hogy

az ország más megyéiből is fogadjanak vendégeket, termelőszövetkezeti tagokat. Megszervezték az elmúlt évben lengyel partnerekkel is a cseréüdültetést. Az üdülő igazgatóságának az a törekvése, hogy minél, több Hajdú-Bihar megyei szövetkezeti tag vegye igénybe az üdülőt. Ezt biztosítják azzal is, hogy a termelőszövetkezetek előre szerződést kötnek az üdüléssel, biztosítanak maguknak bizonyos számú helyet, és erre a keretre küldenek gazdaságukból az év folyamán üdülői tagokat.

A beszámoló számadatai a múlt évi forgalmat összegezték. Eszerint 1970-ben 3628-an üdültek Debrecenben 10 napos turnusokban. Azt lehet mondani, mindig telt ház volt a tsz-üdülőben, s évről évre többen vették igénybe az itteni lehetőséget. Az 1971-es esztendőre a fő cél: megynékből még több szövetkezeti tag pihenjen a debreceni üdülőben, s ehhez az alapító és fenntartó gazdaságok mindent biztosítanak.

Bodó Antal, az üdülő ellenőrző bizottságának elnöke a múlt esztendőben végzett ellenőrzésekről adott számot a küldöttgyűlés résztvevőinek.

A beszámolókat követő vita után a küldöttgyűlés elfogadta az üdülő 1970. évi gazdálkodásáról szóló beszámolókat, és jóváhagyta az ideai feladatokat sikeres megvalósítására a programot.

A tv is ad kívánságműsort

Hamarosan vetélytársa támad a képernyőn a rádió népszerű kívánságműsorainak. A 70 perces „Önök kérétek — mi teljesítjük” című összeállítás ugyanis a tv-nézők műsora lesz. Idősebb testvéreitől, a „Kettőtől hatig” és a „139-660”-tól csak abban különbözik, hogy itt a kért anyagok előkeresése technikailag lényegesen bonyolultabb. Így a közönség óhajával nem telefonon, hanem levélben fordulhat a szerkesztőséghez. Az adásban lényegében minden olyan produkcióra sor kerülhet, amelyet 1959. után sugárzott a televízió.

A szerkesztők egyelőre még nem döntöttek, hogy havonként jelentkezzék-e az új kívánságműsor a képernyőn vagy esetleg sűrűbben. Erre az első adás nyomán támadt levélvisszhang adhat majd feleletet.

Az „Önök kérétek — mi teljesítjük” háziasszonya a televízió népszerű bemondónője, Tamási Eszter lesz, rendezője Deák István, szerkesztője Fábri Éva.

NAPI krónika

Lottónyeremények

1971. április 4., vasárnap

A felszabadulás ünnepe

A Nap két 5.19-kor — nyugszik 18.17-kor.

A Hold nyugszik 2.52-kor — két 11.46-kor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: Változóan felhős, párás, enyhe idő, szórnyósan esővel, esetleg zivattal. Mérsékelt, időnként élénk délekeleti, déli szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 13—18 fok között. (MTI)

HAJDUBÖSZÖRMÉNYBEN húzzák a lottószámokat a jövő héten, április 9-én. A számhúzásra délelőtt 10 órakor a városi művelődési központban kerül sor. A sorsolás előtt — 9 órai kezdettel — budapesti művészek közreműködésével vidám, zenés műsort adnak. Hajdú-Biharban eddig kétszer nyertek általános főnyereményt: 1959-ben és 1965-ben, ekkor a 15. játékhetén. Talán az idei 15. játékhetét ismét szerencés lesz megynénk valamelyik lakosának?

Húsvéti vikend a Balatonnál

Húsvét előtt megkezdődik a korai tavaszi előszezon a Balaton partján. A Hungária és a Pannónia vendéglátóipari vállalatok már megtették az előkészületeket az ideai első külföldi vendégcsoportok fogadására. Valamennyi idényszállóban nagyszámú személyzet dolgozik, hogy teljesen feljuttott környezetben fogadják a húsvéti vikendezőket. A balatonfüredi Annabella Szálló már április 6-án megnyitja. A tár-

Négy találatot 41 fogadó ért el, nyereményük egyenként 98 462 forint. Három találat 4796 fogadónak volt, nyereményük 421 forint. A két találatos szelvények száma 147 357 darab, ezekre egyenként 17 forintot fizetnek.

HÉTFŐN KEZDŐDNEK az egyetemi felvételi előkészítő tanfolyamok a munkás és paraszt származású középiskolai tanulók részére a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. A délelőtt 9 órakor nyíló előkészítő tanfolyamon a megyéből 240 középiskolás vesz részt.

— Életrajzok Tulajdonképpen kezdődött. Egy jórészt nem édal...

F. Margit 192 naziumba jár...

— Úgy határoz leszek. É...

— Leszek? I...

— Addig jel...

— Úgy meg...

— Valami, amit...

— Tett volna, ne...

— Ami nem...

— Kell akarni. A...

— Történhet? Ne...

— Mot, mert ke...

— vagy „leblokk...

— megyek dolgo...

— szülök...

— Volt-e m...

— gyon dühös va...

— Azt hisz...

— keserű is. Az...

— szerző, az éde...

— Van egy házfé...

— akinek tizenn...

— A lányt ott...

— megtudta, hog...

— mama. Nem é...

— berek is vann...

— Margit még...

— reménybeli tö...

— világháborúról...

— Akkor él...

— rek...

— Olvas, tanu...

— rendszerezni p...

— gos élményeke...

— Hányadik...

— Harmadik...

— A félvele...

— Művészi...

— hinni, hogy cs...

— jobb, se rossz...

— utánam csinál...

— ?

— Pedig ha...

— Már összedob...

— Mi szeret...

— Autószer...

— így. Nem érde...

— hajtának. El...

— hogy ne vége...

— Nyáron, amik...

— is engedtek ja...

— da...

— Akkor m...

— Apámék...

— ná, hogy ped...

— ók. Ha ösz...

— hogy vegyek é...

— kibütykölném...

— bárki...

— Tibor álmod...

— Még irár...

— rá. Az ülést n...

— Ehhez is...

— Csak az...

— hogy „Bezzeg...

— nekünk éppen...

— jön ki, h...

— A felnö...

— nyed?

— Vannak...

— mester is, aki...

— ron. De a töb...

— maga életét lá...

— mi is olyanok...

— tak.

— Mit szer...

— sport? Zsính...

— Csak a...

— het balhézni,

— gyünk. A mú...

— tudó gumibab...

— Csupa ragy...

— arca, amíg el...

— Édesapá...

— szem. Kicsi...

— halt. Az édes...

— déglátónál do...

— A tizennyol...

— miszeripari s...

— divatlap cím...

— gyent öltözék...

— vére a felsőfo...

— kumba jár. A...

— maradt magá...

— tanult.

— Mennyit...

— Azt hisz...

— körül. Pontos...

Baromfi- és tojásdömping a piacon

A debreceni piacra az idén most hozták fel a legtöbb baromfit eladásra, a háztáji gazdaságokból, különösen sok csirkét, tyúkot. Volt pulyka, kacsa és liba is. Tojás megszámlálhatatlan mennyiségben került eladásra. Bőséges volt a zöldhagyma, sóska- és spenótfelhozatal is.

A fogyasztói árak a következőképpen alakultak: karalábé 8—10, zöldhagyma csomója 3—3,50, sóska, spenót 20—23 forint. A torna olcsóbb lett, már 10—12 forintért kapható. A burgonya általában 3—3,40, a nádudvari Vörös Csillag pavilonjában 2,50 forint volt. A sárgarépa 6, a gyökér 8 forint. Megjelent nagyobb mennyiségben az idén először fejes saláta, darabja 2,50—3 forint. A fejes káposzta 4,50, a piros retek csomója 3,80, a fekete retek 5 forint. A kék káposzta 4,50, a fokhagyma 20 forint, a vörshagyma 4—5 forint. Olcsóbb lett a száraz bab, már 12 forintért is lehetett vásárolni. A tengeri 3,80,

sárgaborsó 6,40, savanyú káposzta szövetkezeteknél 6 forint, piaci árusnál 7 forint.

A baromfipiacon a tyúk párja 140—155, a pulyka kilója 24 forint, a sovány kacsa párja 140 forint. Egy nagy liba 150 forint. A csirke párja 40—45 forint. Volt libatojás is, elég drága, darabja 10 forint. De még drágább a pelyhes kiskacsa, párját 36 forintért kínálták, nem nagyon vásárolták. A debreceni ÁFÉSZ az előnevelt csirkét 36 forintért adta, a tojást 1 forintjával. A sárrétudvari Aranykalász Tsz a tyúkot 23, a fehér csirkét 28, a sárga csirkét 36 forintért kínálta. A piac tele volt tojások kosarakkal, általában 1,10—1,20 volt a tojás ára.

A gyümölcspiacon még mindig sok az alma, 3,50—8 forint az ára. A Debreceni Állami Gazdaság a a jonatánt 6 forintért adta. A dióbélből volt elegendő, 55 forintos áron kelt el.

Kiss László kiállítása Budapesten

Debreceni képzőművész sikeres fővárosi bemutatkozására került sor április 2-án. Kiss László interakciós művész alkotásaitól rendezett kiállítást a IX. kerületi Tanács a „Ferencvárosi pinetárlat” elnevezésű kiállítótermében. A kiállítás megnyitásán — április 2-án, pénteken este hat órakor — részt vett a művész is. A megnyitóra sokan eljöttek a budapesti képzőművészek közül azok, akiknek kapcsolata van Hajdú-Bihar megye képzőművészeti életével.

A kiállítást Kerékgyártó István művészeti író, a Corvina Kiadó munkatársa nyitotta meg. Bemutatta és méltatta Kiss László művészetét a jelenlevőknek, kijelölte művészetének helyét és szerepét a magyar képzőművészeti törekvések jelenlegi folyamatában, és hangsúlyozta, hogy a képzőművészettől úgynevezett naiv ágában Kiss László a legutódatosabban alkotó művész az országban.

A kiállításon Kiss László huszonhat, különböző méretű, a paraszti élet mozzanatait ábrázoló, táblakép igényű interakcióját mutatja be. A közönség nagy tetszéssel fogadta az alkotásokat, melyek szakmai fogadtatása is egyértelműen elismerő. A kiállítás április 15-ig tekinthető meg a pinetárlat IX. kerület, Mester utca 5. szám alatti kiállítótermében.

Eboltás

A Debrecen városi Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának közlése szerint április 5-én és 6-án eboltások lesznek Debrecenben: hétfőn délelőtt 8 órától 10 óráig Bánkon az erdőhivatalnál, a Böszörményi út 54. szám alatt (a mentelepénél), Halápon a Hármashégyi iskolával szemben, a Bokányi Dezső és a Budai Nagy Antal utca kereszteződésénél, a Hétvezér utcában a TÚZEP-telepénél. Ugyancsak hétfőn délután 12-től 14 óráig Fanesikán a Bocska Tsz IV. számú üzemegegyével szemben, 13-tól 16 óráig a János és Toldi utcák kereszteződésénél, 14-től 16 óráig a Nyugati utca állatorvosi rendelőnél, a Sámsoni úti útorháznál és a banki tanyaközpontban; április 6-án, kedden reggel 8 órától 10 óráig a Domahidi utca 10. szám alatti, valamint a Széchenyi utca 72. szám alatti állatorvosi rendelőknel, a Nagy Sándor telepen az autóbussz végállomásánál, Nyulason, az általános iskolával szemben, Pipóhegyen az általános iskolával szemben, a Haladás Tsz központjában, a Vámospécsi úton a kiskondoros boltnál, 10-től 12 óráig a Vámospécsi úton a 7. számú órháznál, 11-től 14 óráig a martinkai állomásnál, 14-től 16 óráig a Nyugati utca 3. szám alatti levő állatorvosi rendelőnél, a Bartók Béla úti óvoda mögött, a Gurmal-tanyánál, Nagy-csere 130. szám alatt és 15-től 16 óráig Cserén az erdőszétnél.

Az oldalt összeállította:
Nyalka Tibor

Erőpróbatók

Az első teljes tavaszi hét krónikája teljes se lehetne, ha nem irnánk a napról, amely erőt próbálni csábít.

I.
— Nehéz?
— Nehéz...
A kosár hallgat. Majdnem

üres. Dédunok! It látni indult a néni, aki, amikor a nevet kérdeztem elpirul, mint hetven éve, gyereklány korában:

— Azt a csúfságot nem tegye velem, hogy a nevemet kiírja...

Sajnálom a nevet, de kötelez az idős asszony kérése. Marad

a beszélgetésből néhány mondat:

— A dedunoka?
— Jaj, csupa gömbölyű kislány, a Hathónapos... És tudja, lelkecském, egyedül élek én. Most is csak a nap hívott az útra, s ha fonákul is, elbírom még a kosaram...

II.

Arokipart. És a víz igazán felébredt. Mondják: van benne kicsi hal. A virgoc halakat látni nem lehet, de élményt kínál az árokipart: mint a néni, a kosárral — erőt próbál itt két fiú. Friss a fű. Birkózás közben együtt vigyorog a meggyötört Horváth Laci és győtrője Horváth Gyula.

— Ki az erősebb?
— Mind a ketten...
— Az nem lehet...
— Dehogynem. A többinél...
És birkóznak újra. Erőt próbál a tavasz, annak is aki késő ősz él, s annak is, aki élete tavaszára készül.

—ha—

Életrajzok?

CSAK VALLOMÁSOK

Ha valaki megkérdezné, hogy lehet-e önéletrajza az éppen csak tizenéves fiataloknak, sokan nemet mondanának. És van ebben logika is. Miféle életrajz az, amely a születtem, nőttem, tanultam, vagyok összefüggéseim túl egyetlen szóval érvelhet: szeretném?

Az életrajzok nem mondanak sokat, nem is mondhatnak.

— Életrajzokat íratnak velünk. Tulajdonképpen a gimnáziummal kezdődött. Egy oldalnyit írtam, igaz, jórészt nem énrólam szót az oldal...

F. Margit 1955-ben született. Gimnáziumba jár:

— Úgy határozottam, hogy történelem lesz. És az, amire alkalmas vagyok.

— Leszek? És ha nem veszik fel? Ha nem sikerül?

— Addig jelentkezem, amíg végül sikerülni fog.

— Úgy még sohasem járt, hogy valami, amit nagyon-nagyon szeretett volna, nem sikerült?

— Ami nem sikerül, azt jobban kell akarni. Az egyetemen is mi történt? Nem érem el a pontszámot, mert kevesebb pontot viszek, vagy „leblokkolok” a felvételin. Elmegek dolgozni, és közben felkészülök...

— Volt-e már keserű vagy nagyon dühös valamiért?

— Azt hiszem, voltam. Dühös és keserű is. Az édesapám anyagbeszerző, az édesanyám házfelügyelő. Van egy házfelügyelő ismerősünk, akinek tizennyolc éves lánya van. A lányt otthagya a fiú, amikor megtudta, hogy „csak” házmester a mama. Nem értem, hogy ilyen emberek is vannak...

Margit még most is dühös. Mint reménybeli történelem-sokát tud a II. világháborúról:

— Akkor élhettek így az emberek...

Olvastam, tanul, és tizenhat évesen megszervezni próbálgatja a másodlagos élményeket.

— Hányadikos vagy, Tibor?

— Harmadikos.

— A féléved?

— Művészi volt. Úgy tessék elhinni, hogy csupa kettes voltam. Se jobb, se rosszabb. Egy srác se tudta utánam csinálni...

— Pedig haláli osztály a mienk. Már összedobtuk egy magnót is...

— Mi szeretnél lenni, Tibor?

— Autószereelő. Azért is tanulok így. Nem érdekel, csak a szüleim hajtanak. El se tudják képzelni, hogy ne végezzem el az egyetemet. Nyáron, amikor melóztam, egyedül is engedtek javítani. Volt egy Skoda...

— Akkor mire a gimnázium?

— Apámék miatt. Ők azt akarnák, hogy pedagógus legyek, mint ők. Ha összeszedhetnék annyit, hogy vegyek egy kismotort, azt úgy kibütykölném, hogy megnézhetné bárki...

Tibor álmódzik:

— Még irányjelzőt is szeretnék rá. Az ülést megnyújtanám...

— Ehhez is tanulni kell, Tibor...

— Csak azt ne tessék mondani, hogy „Bezzeg régen”! Mondják azt nekünk éppen eleget. A könyvükön jön ki, hogy mi volt 44-ben...

— A felnőttekről mi a véleményed?

— Vannak közöttük rendesek. A mester is, akinél segítettem a nyáron. De a többi? A legtöbb csak a maga életét látja, és azt hiszi, hogy mi is olyanok leszünk, mint ők voltak.

— Mit szeretsz a motoron kívül? Mozit? Színházat? Könyveket? A sportot?

— Csak a mozit. Haláli jókat lehet balhézni, ha a sráccokkal lemegegyünk. A múltkor vittünk egy sírni tudó gumibabát...

Csupa ragyogás és tiszta öröm az arca, amíg elmeséli a „balhét”.

— Édesapámra nem is emlékszem. Kicsi voltam, amikor meghalt. Az édesanyám nevelt. A Vendéglátónál dolgozik. Felszolgáló.

A tizennyolc éves Cs. Zsuzsa élelmiszeripari szakközépiskolás. Egy divatlap címlapján se vallana szégyent öltözékével. Idősebb fiútestvére a felsőfokú építőgépész technikumba jár. Az anya két gyerekkel maradt magára, mind a két gyerek tanult.

— Mennyit keres az édesanyja?

— Azt hiszem, 1500–2000 forint körül. Pontosan nem tudom.

— Beszélgettek már arról, hogy miből is telik például erre a midi kabátra?

— Nem.

Csodálkozó a válasz, s kiderül: a két gyerek dolga annyi volt, hogy tanuljanak.

— Mesél néha az édesanyja a háborúról? A felszabadulásról?

— Igen, de ez csak mesének tűnik. En el sem tudnám képzelni, hogy valaha háború legyen. A bátyám komolyabb, mint én, de ő se tudna sokkal többet mondani.

Zsuzsa se mondja, hogy így jó az élet, ahogyan körülötte van. Hibát is talál: a felnőtteknek nem mindig értik meg a fiatalokat. Ahogyan ő felnőtt, az a számára egyértelműen természetes.

— A felszabadulás hanyadik évfordulója lesz most?

— Talán a huszonhetedik?

A válasz jelzi: e természetes és szép élet forrásairól nem tud sokat.

— Volt-e csalódott?

— Igen. A középiskola után, amikor nem vettek fel az egyetemre. Addig minden nagyon egyszerű volt. A kisvárosi középiskola, a sportkör, a végigszurkolt órák, de utólag még az érettségi is.

Sz. Vince munkás. Kétezer-kétezerkétszáz forintot keres, és felvételeire készül.

Huszonhárom éves vagyok. Az ember ilyenkor már rájön, hogy hol hibázott. A középiskolában tanulhattam volna jobban. A felvételin éppen csak kiestem, mert kevés volt a pont, amit hoztam az iskolából.

— A szülei?

— Szabolcsiak vagyunk, illetve pontosabban fehérgyarmatiak. Termelőszövetkezeti tagok.

— Testvérei?

— Egy Egerben főiskolás, egy traktoros, egy húgom meg férjhez ment. Postás különben. Én voltam a legkisebb. A szüleim mindig az egyetemről álmództak...

— És maga?

— En most kezdek álmódzni róla. Esténként tanulok. Készülök a felvételeire. Ha sikerül bejutnom az orvosira, akkor valaha majd visszamegyek. Haza. Szabolcsba.

— A felszabadulás?

— Otthon még szokás, hogy néha összejönnek a családok. És akkor mindig szóba jön a háború. Nekünk elképzelni sem lehet. Az árvízkor láttam valami hasonlót. De nem is az a fontos, hogy tudjuk, milyen volt a háború. Elég tudni annyit, hogy az apám béres volt. Sohase indulhatott volna el belőlünk.

— Most segédmunkás?

— Betanított, de ahhoz, hogy megjöjjön az ember ezse sohase késő. Nekünk fiataloknak azt kell megérteni, hogy ez a világ a mi szövetségünk, csak éppen meg kell dolgozni érte...

B. Margit még tanul. Türelmetlen:

— Lehet, hogy egyszerre szeretnék mindent, lehet, hogy mi is hibásak vagyunk, de azért azt is tudni kell, hogy két vitatkozó ember közül ritkán van az egyiknek teljesen igaz.

— Milyenek maguk fiatalok?

— Ifivezőt vagyok. Sokat forgok a nálamnál fiatalabbak között. Egyszer majd pedagógus szeretnék lenni, de biztos nem fog sikerülni...

— Miért biztos?

— Tanítóképzőbe mennék, és nincsen hangom, de imádom a kisgyerekeket. Sokan vannak közöttük, akik már most többet tudnak a világról, mint mi. Az édesapám asztalos.

— Mesél néha?

— Inkább csak olyankor, ha szid, de hallom azt is, amit egymás között beszélnek.

— Van maguk mögött egy idegen világ?

— Nem mindent értek...

— Kell-e érteni mindent?

— Nem tudom. Mi magunk között azt mondjuk, hogy inkább érezni kell a világot. A munkát is a világban.

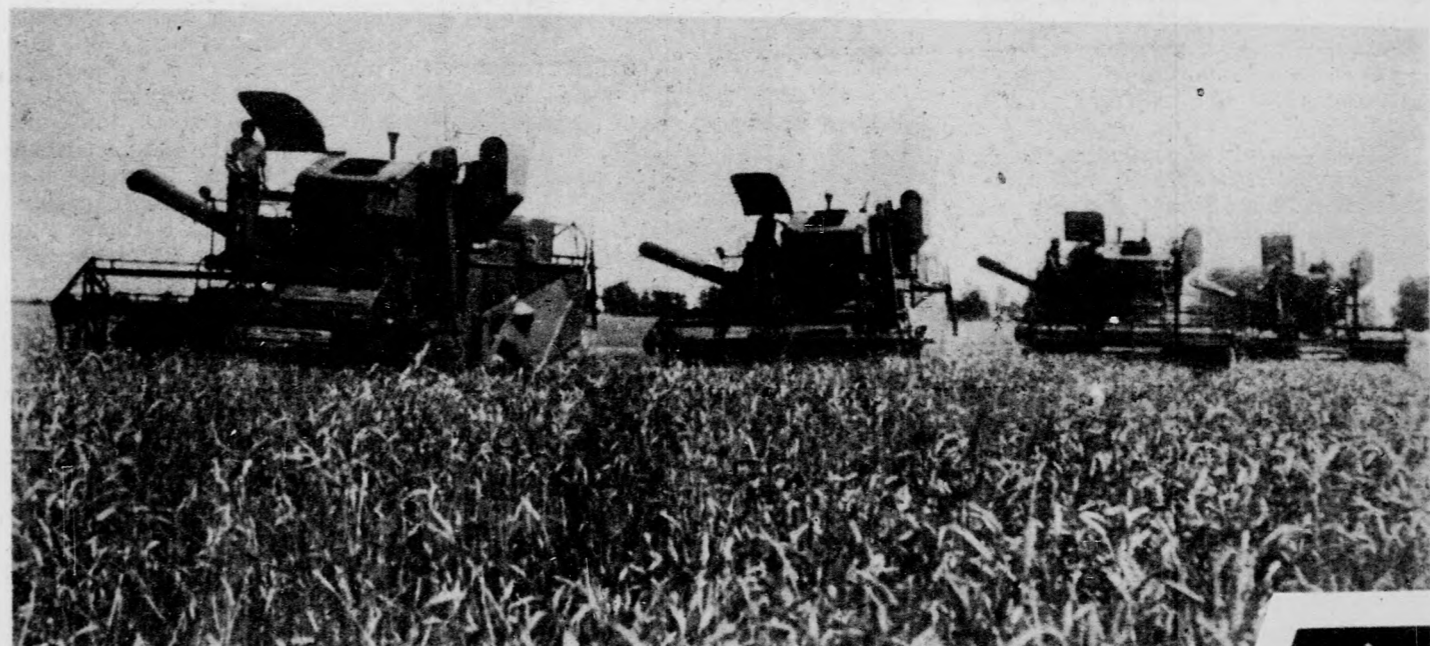
— Lehet érezni?

— Lehet.

Az életrajzok alig valamit mondanak, ám ha együtt olvassuk az életrajzokat, értjük e hiteket, akkor már mondanak valamit az életrajzok és a vallomások.

Azt mondják, amit huszonhat éve élünk.

Bartha Gábor

Dobossy László: Hašek világa

A Szejket, a satirikus regényt és főhősét, a „derék katonát” nem kell bemutatni, mindenki ismeri. Nem mondható el ugyanaz a világhírűvé vált, nálunk is közkeletű regényírójáról, Jaroslav Hašekról. A két név összefonódott a köztudatban, de amíg a Szejk szó az első hallásra tartalommal telítődik, addig a Hašek név a legtöbb emberben csak arra az asszociációra képes, hogy: „Igen, ő írta a Szejket.”

Hašek kalandos, élménygazdag világába kalauzolja el az olvasót Dobossy László, a kiváló Hašek-kutató.

Természetesen a Szejk, az író főműve bármennyire is sűrített tartalmú önéletrajzi mozzanatok, mégis írójának bonyolult sorsát, hányatott életét csak részben tükrözi. Helytelen is lenne a regényből kiindulva merész következtetéseket levonni Hašek életére, jellemére vonatkozóan. Megbízhatóbb, eredményesebb az a hagyományos elfogadott eljárás, amely szerint az író életének tüzetes ismerete, önvalómásai, a kortársi nyilatkozatok, az íróval kapcsolatos levelezési anyag, a kor társadalmi, politikai és nem utolsósorban irodalmi viszonyainak figyelembevételével elemezzük az életművet. Az író, művet és a korviszonyokat összefüggésben, kölcsönhatásaikban vizsgáló eljárást alkalmazza a könyv szerzője.

Pár vonással felvázolja Hašek főművének diadalútját a prágai bohémek szűk, kocsmái világától a világirodalomba, a kultúrnapok irodalmába. Az író, néhány ivócimborájával társulva, saját költségükön füzetenként jelentették meg s a prágai kocsmákban maguk árúsi-tották. Mindez a korabeli kiadói viszonyokra is utal, de néhány remekmű sorsát is felfedezhetjük benne. A Szejk azt is példázta, hogy a kis népek irodalmának remekei gyakran csak egy közvetítő világnyelv — jelen esetben a német — segítségével tudtak betörni a világirodalomba. Hašek főművével kapcsolatban az a paradox helyzet állt elő, hogy külföldön osztatlan elismerést kapott, a cseh irodalomkritika pedig nagyrészt elóttétellel, fenntartással fogadta. A legfőbb ellenvetés lényegét a szerző így foglalja össze: „A külföldiek, úgy mond, a cseh nép alapítványaként foghatják fel Szejket, s a cseh embert az eszménycsúfóló, értékromboló alamuszi báb figurájával azonosíthatják.” Szerintük a vádat súlyosbítja a főhős „fegyvelemlázító, erkölcsromboló hatása az ifjúságra.” A világirodalmi elismerés, az egyetemes visszhang is segítette a regény nemzeti elismertetését, térhódítását, bár az ellenvetések hangzatosítása ma sem szűnt meg egészen a cseh irodalomkritikában. Szejk, a „hivatalos idióta”, a „zseniális hülye”, a „derék katona” az embertelenség elleni küzdelem, védekezési mód szibólumává vált. A szerző Hašek életére, műveire vonatkozó sok érdekes feljegyzést, nyilatkozatot is közöl. A Szejk alapötletéről az író felesége, Jarmila által megőrzött cédulán az olvasható: „A század hülyéje. — Alos próbak után fölismerete, képes rá, hogy derék katona legyen.”

Dobossy utal Szejk alakjának népi eredetére, a magyar népi hősök rokon vonásaira. Megállapítja, hogy Hašek humora, satírája szervesen kapcsolódik a cseh népi hagyományokhoz. Könyve szigorú logikával felépített, világos szerkezetű kis monográfia. Az első részben az író és főműve jelentőségével foglalkozik, majd az egyes fejezetekben Hašek életét és írói munkásságát kronológiai sorrendben tárgyalja. Hašek útja a prágai bohéméletől az anarchista mozgalomtól az első világháborúig, az orosz fogságba, majd a Vörös Hadseregbe vezetett, s végül vissza a prágai bohémek világába. A könyvről ezt a kanyargós életutat kíséri végig, így rajzolja meg Hašek írói fejlődésének ívét, a zsenigéltől kezdve a főműig. Vállalkozik arra az izgalmas feladatra is, hogy az író rendkívül nagyszámú elbeszéléseiből, humorrajzaiból kiemelje a művészi fejlődés szempontjából jelentős, továbbutaló mozzanatok, amelyek a Szejkben is szerepelnek és meghatározott funkciókat kapnak. A gazdag, példásan rendszerezett tényanyagból, kutatási eredményből különösen találónak, eredményesnek mondható a főmű szereplőinek és prototípusaiknak az összevetése. Megismerjük a világhírű satirikus regény előzményeit Hašek munkásságában, a forrásokat, az alapul szolgáló élményeket. Az irodalom alatti olvasmányokat kedvelő, a bohémvilágból induló, a forradalmárokat útjait megjárva is-

mét ide visszacsúszó író a felhalmozott élményanyagból világhírű művet alkot. Ezt az írói fejlődést mutatja be Dobossy László, külön kiemelve a magyar vonatkozásokat.

Hašek bejárta a Monarchia területét, igyekezett megismerni az itt élő népeket, ezek hagyományait, nemzeti sajátosságait. Alkotásaiban élményei tükröződnek, az alapmotívumot mindig az életből veszi. Az élményi alap szinte mindig kimutatható, mintha az író valamiféle „epikai hitel” követelményének akart volna eleget tenni. A szerző szerint: „Hašek — minden jel erre utal — tudatosan törekedett bizonyos közép-európai (s ezen belül: magyar) tematikai körök korszerű feldolgozására.” Magyar vonatkozású írásait tematikai szempontból két részre lehet osztani: az úri Magyarország magyarosító politikáját támadó, gúnyoló alkotásokra és a magyar szabadságmotívumok feldolgozásaira. (Természetesen ez a tipizálás az író én szimpátiája, visszanyúlása szerinti felosztással is azonos.) Az utóbbi témakörben leggyakrabban a magyar élet száműzöttjei: szegénylegények, betyárok, pásztorok szerepelnek. Hašek felfogása szerint egész életüket átfogja a szabadságvágy, amely feszíti bennük a tettvágyat, és az úri rend hivatalos zsarnoksága elleni bosszúállásra sarkallja őket. Ez a nézet egyezik a magyarságról külföldön kialakult korabeli általános felfogással. Sajnos a „betyár”, a „csikós”, a „puszta” hamarosan elvesztette eredeti szabadság szimbólumát és a nyugati cowboyromantikához hasonló szerepet töltött be, a szabadság nosztalgiáival átítatott pótlékává vált. Dobossy felsorolja a mai cseh és szlovák szépirodalom magyar, betyár vonatkozású haladó szellemű feldolgozásait is.

A könyv szerzője kitűnő érzékkel rajzolja meg Hašek emberi alakját, írói portréját. A kortársak tanúsá-

ga szerint Hašek „született bohém” benyomását keltette. Dobossy többek közt meggyőző írói vallomással bizonyítja, hogy a „bohémesség főleg csak póz volt, szerepjátszás”. „Hösködtem, látszólag nevettem is, közben pedig fojtogatott a zokogás.” Hašeket gyermekkorától fogva erős szabadság és függetlenség szeretete, valamint a zsarnokság és kegyetlenség gyűlölete jellemezte. Az egyéni adottságok kibontakozását gátló kapcsolatok terhesek voltak számára még akkor is, ha az anyai szeretetből vagy felesége ragaszkodó gyengédségéből eredtek. Ezzel magyarázható a vonzás-taszítás kettőssége, amely Hašeket végigkíséri életútján: szereti anyját, feleségét, vágyik a rendezett életre, de önmagát jól ismeri, tudja, hogy szertelenségével csak fájdalmat okozna nekik, ezért inkább menekül tőlük. Így lesz a prágai bohémvilág sztárja, a látszatra tipikus bohém, aki forradalmi tevékenység után visszacsúsz ebbé a szertelenül független életbe, nyakán egy bigámia perrel, amit csínytevéséi miatt csak hivatalosan igazolt teljes vagyontalansága ment meg a pénzbírságoktól. Hašek bohém életvitele és a Szejki közismert magatartás póza, felvett álarcá mögött az író mély igazság- és emberszeretete húzódik meg, amelyben a főmű és az írói munkásság hitelessége gyökeredzik. Ezért választotta a szerző mottóul a „felekezett nélküli Hašek” emberi és írói magatartását, célkitűzését megelőző hitvallást: „A művészek az a dolga, hogy az igazság szüntelen felmutatásával gyöngítse a sötét erőket... Dédégesd hát az igazságot, üldözd az emberbűnő gyalázatot, és ne légy soha kíméletlen.”

A könyvben, éppen úgy, mint Hašek munkásságában, a Szejk foglalja el a központi helyet. A könyvet a tömör fogalmazás, a sok irányú vizsgálódás jellemzi. Ez az idézetek meggyőzően bizonyítják a műre vonatkozó szerzői megállapításokat. Az íróról és barátairól készült eredeti fényképek, valamint a hú barát, Jozef Lada kitűnő Szejkillusztrációi a prototípusok fényképeivel együtt nagyszerűen illeszkednek bele az elemzések menetébe s az idézetekkel együtt segítik a vizuális síkon is éreztetni az olvasóval Hašek világának sajátos jellegét, a tipikusan Szejki atmoszférát. (Európa Könyvkiadó Budapest, 1970.)

Varga István

SÜKÖSD MIHÁLY:

Jelek a falon

A Liget a Hősök terénél kezdődik azok számára, akik a város, pontosabban a VI. kerület felől közelítik meg. Én éveken át innen közelítettem meg, hetente kétszer, szerda és vasárnap délután. Eleinte apám kezén, később egyedül.

Ez a legrégebbi kép, ez áll az idő elején: a Hősök tere, közepén a téglalap alakú, szürke sír (mindig megálltam és imádkoztam apám két testvéréért, akik meghaltak az első világháborúban, s akikről sokáig azt hittem, itt vannak eltemetve), a fekete-héber kőkockák, a magasban Árpád, a magyarok fejedelme, derekának támasztott csillagfejű buzogánnyal, s hátuk mögött, félkörívben a királyok. Akikről később derült ki, hogy királyok, az idő elején csak vasemberek voltak, rozsdás karddal és horpadt sisakkal; a szögletes pajzsokon, kontyos fejeken, fürtös parókákon zöld penész ült, az aranybetűket eltömté a por.

Apám kézen fogva vezetett, odaértünk Hunyadi János csizmája elé, a várnai csatától jobbra (még a lovak is harcoltak, tártott szájjal harapták egymást, a kavargó paták alatt bugyogós török fetrengett, kezében görbe kés) vizsgálmi kezdttük a falat, s hamarosan megtaláltuk a jeleket. Egymás felett sorakoztak a falon, az első nyolcvan centire lehetett a földtől, az utolsó másfél méterre. Háttal álltam a falnak, hozzásimítottam fejem a kőhöz,

apám megjelölte a magasságot, és mellélírtá a dátumot. Megint nőttem néhány centit.

— A fal nem emlékszik — mondtam apámnak. — A harmadik jeltől kezdve én már elég jól emlékszem, de a fal nem. Nem ismer.

— Miből gondold? — érdeklődik apám.

— Mert nem változik, nem nő, mindig egyforma. Én majd nagy leszek, és eljövök a falhoz, s a falon akkor is ott lesznek a jelek, de akkor sem emlékszik semmire.

— Nem baj — mondta apám. — Te meg én mindenre emlékszünk. Egyszer majd neked is lesz fiad, kihozod a királyokhoz, és új jeleket kezdesz. Akkor már hárman emlékszünk, a fal meg továbbra is néma lesz és tudatlan.

Nemrégem kivittem a fiamat a Hősök terére, a királyok alá, a falhoz. Megkerestük a régi jeleket; a fiam tízéves, a feje éppen eléri a negyedik jelet a falon. Most már valóban hárman emlékszünk, a fal azonban továbbra sem ismer meg, nem tud semmiről.

A fal mögött kezdődik a Liget. Ismerem minden arcát, a mait, a tizenöt és huszonöt évvel ezelőt. Az embert nemcsak a vele történő események nevelik azzá, ami lesz; régóta sejttem, hogy a képe is, amelyek közt felemlékedik.

1944 nyarán, a nagy szőnyeg-

bombázások idején, ugyanazon a napon kétszer láttam a Ligetet. Légítámadás előtt és után. Előtte a padokon ott ültek a régi sakkozók. Kétoldalt az út mentén, a bokrokban harcocsik és légvédelmi ágyúk fészkeltek, terepszínű sátrak bújtak ki a fák alól, terepszínű ponyva takarta az ágyukat meg a tankokat, csak a csövek szúrták át az ágakat, s a kék vagon megcsillant a nap. Német egységek álcáztak magukat, a katonaság a város más pontjain rejtették el, a Ligetben csak némi felszerelés maradt, legénység nélkül, ügyes csalétkül a repülőgépeknek.

A légítámadás után a terepszínű lövegek, a felhajtott aljú sátrak eltűntek a fák alól, de a kártyázók meg a sakkozók ottmaradtak. Csendesen fektüdtek a fűben, és lucskos volt körülöttük a föld, vagy dobálták magukat a padokon, és hangjukat elvitte a szél.

Így mutatkozott be a háborús Liget, s a következő hónapokban valahogy lebomlott, levetkőzte a régi arcát, önmaga csontvázára csupaszodott. Fa és fű maradt belőle, kő és téglá, elveszett, ami mindebből a Liget volt. Októberben a környékbeli nép leengedte a tó vizét, és kézzel fogta ki a sűrű, zsiros iszapból az elhízott, lusta halakat, amelyeknek fél éve, egy éve, három éve kenyérmorzszát szórtam a hídról. Szürke délután történt ez, hideg, nedves szél fúj, s a lábközépig érő, zavaros mocsokban, a sikos betonon meg-megcsúszva birkóztak a nép a halakkal. A halak ide-oda cikáztak, a levegőbe dobálták kétségbeesett testüket, kicsúsztak a bizonytalan szorításból, az emberek testükkel vetették magukat a kisiklani készülő zsákmányra, mellükhöz szorítva

a nyálkás halakat, felhemperedtek a bűzös, sűrű lében, — átható halszag lebegett a tó felett, s a hídön állva úgy éreztem, szinte is van a levegőnek, neincsak szaga, sűrű, lilásszürke színe van. Az Állatkert felől jól hallatszott a vadállatok bőgése: esti etetés ideje volt, de az állatok ekkor már csak vacsorájuk harmadát kapták naponta, s nemsokára már azt sem kapták meg. Amikor a háború Budapest alá érkezett, s a város körül bezárult az ostromló gyűrű, a Ligethez közel lakók az ágyúdörgés szüneteiben jól hallották a vadállatok. Eleinte reggel, délelben este, az etetések idején, később már szakadatlanul szólt az üvöltés. Az ágyúdörgés megmaradt, a vadállatok bőgése halkulni kezdett, majd elenyészett: a vadállatok lassan elgyengültek, aztán éhen haltak. A legtovább a medvék bírták. A szovjet katonák már Kiszpesten voltak, amikor a Liget környéki nép betört az Állatkertbe, húsrá éhesen: a nagyvadak közül már csak az elefántok és a medvék voltak életben. A nép a medvét vélte izesebb falatnak: amikor a pisztollyal felfegyverzett férfiak a barlangja elé értek, Zebulon, a gyermekek kedvence, az erdélyi barnamedve két lábra állt, s mellő manceit összetéve élelemért könyörgött a húsrá éhezőkötől. A mozdulat feltárta mellkasát, éppen szívébe kapta a golyót. A férfiak nem tudták kihúzni barlangjából a koplalat után is súlyos Zebulon, ezért a barlangjában nyúzták és sütötték meg. A orosz tűz felett a megpörkölt hús szaga elkeveredett a ketreceikben holtan fekvő vadállatok bűzével, s a közelben trombitáló elefánt kigöngyölésével.

Halak és vadállatok! De a Li-

Zelk Zoltán:

VERSSÉ VÁLT VILÁG

Egy csillag kering, menekül
verssé akarna lenni!
Gyíkok, árnyak, falevelek
verssé akarnak lenni!

Egy hang sikongva szárnyra kél:
verssé akarna lenni!
Szavak futkosnak, mint csibék:
vers, főd be szárnyaiddal!

S a vércse is, csibétleső,
verssé akarna lenni!
S a kő, mely feléje süvít,
már versként hullna vissza!

Agg éj és hajnal, a suhanc:
verssé akarna lenni!
Szikár kin és húsos öröm
rímként ölelnék egymást!

Sírboltjából volt év zörög:
verssé akarna lenni!
Jövönk versként szakadna ki:
hogy jaj, el ne vetéljen!

A mindenség hull térdre már:
verssé akarna lenni!
Költők, nyúljatok érte le:
ne falja fel a Semmi!

Mátyás Ferenc:

PARASZTOLVASÓK

Ha két az ég s a Nap még felragyog,
figyeld a földben mozduló magot,
a csírá, mi bújik szemlátomást,
hogy elhagyja a sötétség honát.

Hogy tör elő, ami élni akar;
a zöld vetés, a leírt szó, kihalt
tájakon, a puszta, a még ma is
világ végén: beszél a néma is.

Könyvek fölé hajolva szüntelen,
hogy tágul, nyílik, vág az értelem
az emberben, aki most érti meg,
mit hoznak elé a látó szemek,

s mi lehet még, minő hatalmat ad
a nyert tudás, amely akár a Nap,
kigyúl s fényét úgy teregeti szét,
hogy elbújjon örökre a sötét.

FAZ

É G

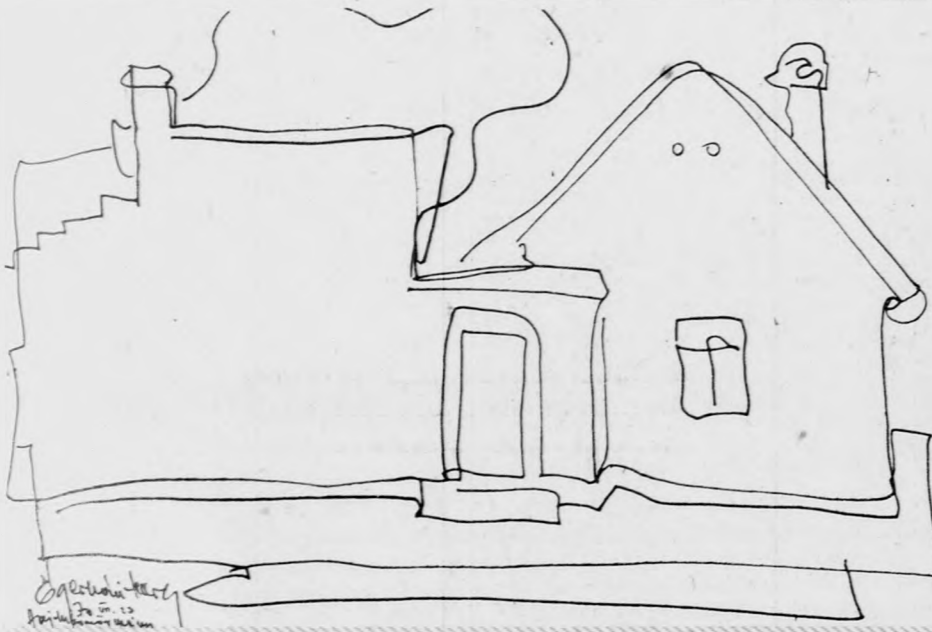
É G

get a háború rós állatit v népe, a külf délután a L attrakciójuk szomszédos A lipilt, a dod tikumot is, b him gorillát, bolja az ájul rika-vadász törpéket Bo Jenő, a Lilip nosa szerzőc országokból, szágóbl. Ne parányi szn etélyi ruhát arcoskájukk apró szinpa vakkal tűzde kényelven Ashton gard színűtlenül hangzó ide kozták a köz mesés roman saját szállásu külön éttere nemissza-Bu zárták, Lilip pénz nélkül étterem kész pék előbújta ról, s elindu ni: szmokir menetük kül hatott a bor üres épülete előtt a mene tál találkoz fegyveresek ci urak és h de. Kérésük ták híres m partyt Lord legénység sz kelősége pár sőbb gyanú kos modorú lennének tal

FAZEKAS NÉPMŰVÉSZ

ÉGERHÁZI FERENC VÁZLATA

get a háborúban nemcsak ismerős állatait veszítette el. Liliput népe, a külföldi törpék minden délután a Ligetben léptek fel; attrakciójuk elhomályosította a szomszédos Angolparkot, a ringlisplát, a dodzsemet, sőt a panoptikumot is, benne a Bendegúzt, a him gorillát, amint éppen elrabolja az ájult Miss Jane-t, az Afrika-vadász lányát. A külföldi törpéket Bornemissza-Buxbaum Jenő, a Liliput színház tulajdonosa szerződtette a szomszédos országokból, főként Lengyelországból. Nem tudtak magyarul; parányi szmokingban, uszályos estélyi ruhában, rózsás és rancos arcoskájukkal jelentek meg az apró színpadon, s magyar szavakkal tűzdelt nemzetközi keveréknélven eljátszották Lord Ashton gardenpartyját. A valószínűtlenül csepp ajkáról felhangzó idegen szavak csak fokozták a közönségtől távoli világ mesés romantikáját. A törpéknek saját szállásuk volt a Liget végén, külön étteremmel; mióta Bornemissza-Buxbaumot gettóba zárták, Liliput népe élelem és pénz nélkül maradt. Amikor az étterem készlete elfogyott, a törpék előbújtak előkelő szállásukról, s elindultak élelem keresni: szmokingos, estélyi ruhás menetük különös látványt nyújtott a bombaverte ózsi Liget üres épületei közt. Az Állatkert előtt a menet egy nyilas őrjárat-tal találkozott; a karszalagos fegyvereseit meghódította a pici urak és hölgyek idegen beszéde. Kérésükre a törpék eljátszották híres műsorukat, a gardenpartyt Lord Ashtonnál; a keretlegénység szemét a látvány előkelősége párával vonta be. Később gyanú támadt, a választékos modorú apróságok kémekek lennének talán, s a fegyveresek

kikisérték őket a Duna-partra. Kifosztva élte túl a Liget a háborút, s ehhez képest meglepően rövid idő alatt tért magához. A kiszáradt tavat új vízzel és új halakkal töltötték fel, az Állatkertbe új medvéket hoztak, a Liliput színház is megkezdte működését, igaz, külföldi törpéket soha sem sikerült újból szerződtetni. A Liget forgalma vasárnaponként mégis felülmúlta a háború előtti, délutánonként itt találkozott a város fele. A Ligetből gyalog lehetett átmenni a Sportcsarnokba, megnézni a női pankrációt, Dudisek Ilonát, a nehézsúlyú szabadfogás magyar bajnokát, fatörzsnyi derekát, tolatyúként fújtató kebleit, melyekről lepattantak az ellenfelek; itt dolgozott ekkor a világhírű Czaja és Donner Bonifác is. A Ligetben nyüzsgtek a koalíciós idők Budapestjének tengerfenéki egzisztenciái: szerencsejátékosok és gyorsfénypépek, hivatásos sakkszimulán-játékosok és pornográfképarusok, tengerimalaccal jósoltatók, szabadalmaztatott szentjánoskenyér-gyártók, kiöregedett ökölvívók és prostituáltak, az utóbbiak minden mennyiségben és minőségben, mázsás montsrumtól a faluról felkerült ibolyaszálig. A körhinta peremén szalmaszöke, kifosztott szépség járt fel-alá, s csalogatta a habozó férfiakat: gyönyörű hegyes mellei voltak, rekedten énekelte a „Tengerész, ó szívem tengerész”-t, órákig el tudtam volna nézni, s kínosan lepé meg, amikor kiderült, hogy nőnek felöltöztetett férfi. De az ember gyorsan kárpotolhatta magát: a hajóhinta tövében kellett csak megállni, s égnei tekert nyakkal, mint a héjakra leső tyúkok, felfelé pislogni: a hajókban

Romanid

A romanid és magyar nyelv írásjelei zömében azonos hangokat jelölnek. A néhány kivétel a következő: a romanid ch = magyar cs, az ee = é, a j = zs, az s = sz, az sh = s és az y = j.

A romanidnak határozott névelője nincs. A határozatlan névelője: un. A főnév bármely hangra végződhet. Neme nincs. Alany- és tárgyese egyforma. A birtokos esetet a de, a részes esetet pedig a főnév elé helyezett a szócskával képezzük. A többes szám jele a magánhangzóra végződő szavak után -s, mássalhangzó után -es.

A melléknév mint jelző a főnév előtt áll és változatlan. Fokozása: grand nagy, plu grand nagyobb, plure grand legnagyobb.

A tőszámnevek: zero (0), un (1), do (2), tre (3), quatre (4), quinque (5), sex (6), sept (7), okt (8), nove (9), dece (10), dece un (11), dece do (12), venti (20), venti un (21), trent (30), quarent (40), quinent (50), sexent (60), spetent (70), oktent (80), novent (80), cent (100). Néhány sorzámnév: prim első, sekund második, terc harmadik, quart negyedik, quint ötödik, sexim hatodik, septim hetedik stb.

Bon matin! Bon die! Bon sera! Bon nokt! Benvenut! Adeo! A revider! Exkusate me! Kome sta Vu? Graces, bene. Ke hor es id? Id es tre hores. De donde es Vu? Mi es de Debrecen, Hungari. De ke nacionalitee es Vu? Mi es hungar. Parla Vu Romanid? Si, Senyor, mi parla Romanid.

Jó reggelt! Jó napot! Jó estét! Jó éjszakát! Isten hozta! Isten vele! A viszontlátásra! Bocssáson meg nekem Hogy van? Köszönöm, jól. Hány óra van? Három óra van. Honnan való Ön? Debrecenből, Magyarországúró való vagyok. Milyen nemzetiségű Ön? Magyar vagyok. Beszél Ön romanidul? Igen, Uram, beszélek romanidul.

SZABAD IDŐ FALUN

Tera 24 esztendő. Szülei parasztemberek, ő maga érettségizett gépkönyvelő. Városba ment dolgozni, de keveset keresett. Hazahívták a téészbe havi háromezerért. Ment is boldogan, dolgozott látástól vakulásig éveken át, férjével házat építettek, berendezték. Tera most ismét városi munkahelyet keres. Miért? Pontosan nem tudja megmagyarázni, csak hajtogatja, hogy nem lehet örökké dolgozni, más igénye is volna az embernek...

Egy percig sem állítom, hogy ma ez a termelőszoetkezeti mozgalom legfontosabb problémája. De itt dörömböl már az ajtónkon ez is. A végtelenség nem megy, hogy a falusi emberek temérdek munkával tisztességes keresethez jutnak ugyan, a termelésben egyre inkább segíti őket a huszadik század kultúrája, technikája, szabad idejükben azonban gyakran még nélkülözik ezt a segítséget. Előfordulhat, hogy ebben az új helyzetben már nem azért vágyódnak városba, mert ott többet lehet keresni, hanem mert ott kényelmesebben, kulturáltabban lehet élni. Ezt felismerve rendezett a Hazafias Népfront országos tanácskozást a mezőgazdasági dolgozók szabad idejének gyümölcsöző és kulturált felhasználásáról.

Voltaképpen faluról beszélünk, de előbb meg kell határozunk, mi az a falu. Nem egyszerűen mezőgazdaság és nem egyszerűen téesz. Nagy szóródásokkal, de országos átlagban a falusi keresők fele ma már nem a földből él. És akik abból, azoknak is csak háromnegyede téesztag. A szabad idő kulturált eltöltését szolgálni nem egészen, de jelentős mértékben a népművelők feladata lenne. Számuk azonban csökken, a falusi értelmiség ebből a tevékenységből lassan visszahúzódik.

Nem kell persze a nulláról indul-

ni. A tevékenységből orozslánrészt vállal az országos sajtó, a rádió, a televízió. Tudunk kell azonban, hogy ezek sem jutnak el mindenhol, azok kivül pedig a szabad idő nem jelentheti kizárólag a magános vagy családi ismeretszerzést; a szórakozásnak, kulturálódásnak valami módon társas, társadalmi jelenségnak kell lennie. Ehhez segít a falusi művelődési házak, könyvtárak hálózata, viszont ezeket laza kapcsolat fűzi a közös gazdaságokhoz. Rengeteget tehetnek az ügyért maguk a termelőszoetkezetek. Van szociális-kulturális bizottságuk, tavaly százmillió forintot raktak a kulturális alapba. Nem véletlen azonban, hogy az országos statisztika egyszerűen képtelen kimutatni a téeszek kulturális tevékenységét. A kettős feladatú bizottság működését egyoldalúvá bíllentik az égető szociális problémák. Több téeszben kulturális alaphoz kiadnak például helyi lapot, amelyben kulturális témákra sokszor nem marad hely. A termelőszoetkezetek szövetségei igen sokat tesznek az elnökök folyamatos továbbképzéséért. Ma már szinte kötelező négyévenként elvégezni egy 370 óras tanfolyamot. Ebben a hatalmas anyagban azonban a vezetés, a termelés, a közzgazdaság mellett egyetlen óra időt sem száznak kulturális kérdéseknek.

Ide lehetne most írni, hogy rajta tehát téeszek, javítsátok ki a fogyatékosokat, oldjátok meg a falusi emberek szabad idejének gyümölcsöző felhasználásának gondját. Ez — különösen a pillanatnyilag nehéz közzgazdasági helyzetben — nélkül és nem alaptalan tiltakozásokat váltana ki. A közös gazdaságoknak ehhez se erejük, se pénzük nincs elég. Voltaképpen nem is teljesen ők az illetékesek, hiszen tagságuk a falusi dolgozók alig több mint harmadát teszi.

Tera azonban ismét városba akar menni. Lassan kiöregszenek azok, akik még földtulajdonosi szemlélettel léptek a közös útra, tehát többé-kevésbé magától értetődőnek veszik a falusi élet mostoha oldalait. Reméljük, hogy a helyükre lépő fiatalok életeszmenye más. Nemcsak a melegvizes zuhanyt igénylik ugyancsak magától értetődően munka után, hanem a szabad idő kulturált eltöltésének lehetőségét is. A vezetésben nekik még nem sok szó jut, tehát nekünk kell igényeiket kielégítéséért szólni, cselekedni. Minden indoknál pedig a dolgozó emberek kulturális felemelésén fáradozni egyszerűen rendszerünk egyik alapvető követelménye és sajátossága.

Ha a közös célt ismerjük, meg kell találnunk a közös munka útját, hangvételét a tanácsok művelődési és mezőgazdasági osztályai, a téeszek és a művelődési házak, a népművelők és a mezőgazdasági vezetők között is.

Biztató kezdet, hogy helyenként már önálló kulturális bizottságokat alakítanak a szövetkezetek, másutt közösen tartja fenn a kultúrházat a téesz és a helyi tanács, ismét másutt kulturális irányelveket ad ki a területi termelőszoetkezeti szövetség. Országos gondoskodásra van szükség azonban ahhoz, hogy megtaláljuk a fellendülés szervezeti kereteit, elvi alapjait, külső irányítóit és belső végrehajtóit. Nem ez ma a legfontosabb feladatunk, de súlya az idők múltával egyre növekszik. Ügyeljünk, nehogy a negatívumok figyelmeztessenek majd: elkéstünk!

Földeáki Béla

Kis képtelen krónika

BÜNTETÉS

Az ausztráliai Perthben egy Grispin nevű tolvajt kétévi fogház-büntetésre és húsz botútra ítélték. A bíróság szerint az ítéletet nyírfavesszővel kellett végrehajtani. Mivel Ausztráliában nem nőnek nyírfák, és Grispin ügyvédje nem egyezett bele, hogy az ítéletet más vesszővel hajtsák végre, más megoldás nem lévén Londonból rendeltek nyírfavesszőket.

A kívánt — törvényesen előírt — nyírfavesszők repülőgéppel néhány napon belül megérkeztek, és eleget tehettek az igazságszolgáltatás kódexekbe lefektetett előírásainak.

VÁLÓOK

A bécsi bíróság elfogadta Katerina Ernie válókeresetét. A fiatalasszony azért indított válóper férje ellen, mert kis lakásukban sem több, sem kevesebb, mint 1417 különféle nagyságú és fajtájú kak-tuszt nevelt.

HOLDNADRÁGOCSKA

Az Apollo-vállalkozás és a Hold meghódítása Amerikában és a világ más országaiban a gyárosokat és a kereskedőket is „megihlette”. Houston egyik fehéreműgyára például „űrhajós nadrágocskát” bocsátott forgalomba hárommillió dolláros befektetéssel.

A férfialónadrág a „Bolygópálya”, a női nadrágocska pedig „A Csend óceánja” nevet kapta, és olyan anyagból készült, amely mosás után két és fél perc alatt megszárad.

ELLOPOTT LEVÉLPAPÍR

Ismeretlen tettesek ellopták Margit angol hercegnő monogramos levélpapirkészletét, és borsos áron eladták a turistáknak. A levélpapírok segítségével jó néhány amerikai művészeti és közéleti személyiséget ugrattak be.

A kiválasztottak Angliába érkezésükkor hercegnői monogrammal ellátott levelet kaptak, amelyben Margit nevében köszöntötték őket brit földön, és a hercegnő estélyére hívták meg frakkban, estélyi ruhában, kitüntetésük átvételére.

A Scotland Yard eddig még nem tudta elfogni a tolvajokat.

CSÓKTUDOMÁNY

Nicolas J. Perella, a kaliforniai egyetem professzora 56 oldalas tudományos munkájának a címe: „A csók szentsége és szentségtörése”. Perella tanulmányozta a csók jelentőségét a nyugati civilizációban a korai keresztény időktől kezdve a reneszánsz és a barokk korszakon keresztül a mai napig. Elemzése szerint a csók szimbóluma terjedelmes: az egyszerű szimpátiától az áruláson, a szexpótláson keresztül eljut a lélekátvételeig.

ANGYALHULLÁS

A velencei Santa Maria della Salute bazilikán is meglátszanak az idő nyomai, díszítései lehullanak, a gyalogosok életét veszélyeztetve. Ezért a templom elé a következő szövegű táblát állították: „VIGYÁZAT, ANGYALOK HULLANAK!”

HÁLA

Egy San Franciscó-i ügyvéd három nőt keres, akik számára szép örökséget hagyott ügyfele, John Hartman. Hartman valamikor mind a három hölgyet feleségül kérte, de ők kikoszorúzták.

Most — ha megtalálják őket — örökösei lesznek a férfinak, aki ez úton kívánta leróni háláját, amiért nyugodt és békés életet biztosítottak számára.

TELL VILMOS TÁRSASÁG

Vincenne városkájában már több évtizede működik a Tell Vilmos Társaság. Tagjai szombatonként jönnek össze, hogy megvitasák, milyen csizmát viselendőnkük, és milyen fajtájú lehetett az alma, amelyet fia fején keresztülött.

A társaság tagjai minden tavasszal egyszer nyíllövészetet rendeznek Tell Vilmos példájára, de nem az ő módján. A fiú, akinek a fején célpontul szolgáló műanyag alma áll, golyóálló maszkot visel, ami nyugtatóan hat a nyilazó lövészek idegeire.

GOMBÓCBAJNOK

Walter Lessing köztiszteltben álló müncheni polgár 36 és fél gombócot evett meg 45 perc alatt az idei gombóceví versenyen. Teljesítménye révén az első számú bajor nemesi sport — a gombócevés — 1970. évi bajnokának kikiáltották.

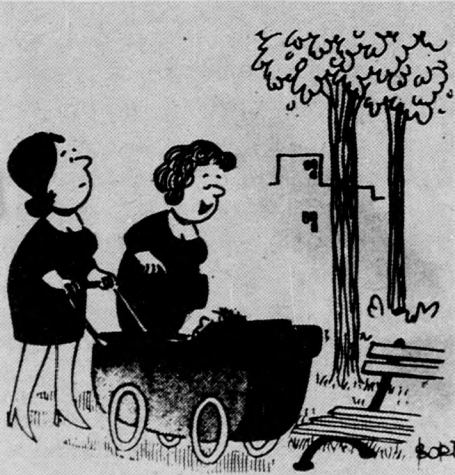
(Tallózta: Révész Tibor)

HITVESI TAPINTAT

— Mondd, drágám, itthon vagy Nagyéknak?

A RANDEVÚ VÉGE

— Látod, kislányom, mondtam neked, hogy tavasszal már bottal üthetjük a nyomát...

ELFOGULTSÁG

— Ez kérem az egyenjogúság tájhajtása, amit nem török meg a hivatalomban!

KERESZTRETJTVÉNY

ÁPRILIS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	A
11		12				13				14	
15	16			17	18		19			20	
21				22			23		24		
25			26				27	28		29	
30		31		32		33		34		35	
		36					37			38	
39				40		41			42		
	43		44		45			46			
47	48		49		50			51			52
53	54		55		56		57			58	
59		60		61					62		
63			64		65			66			
67		68		69			70	71			72
I											

Tóth Árpád egyik időszerű verséből idézünk, rejtvényünk vízszintes 1., valamint függőleges 1. számú sorában.
VÍZSZINTES 1. Az idézet kezdete; folytatása a függőleges 11. szám alatt. 11. A függőleges 5. számú egységű betű. 12. Kép. 13. Tantsz. 14. Betű, kiejtve. 15. Erkölcsan. 17. Nitrogénműveiről ismert helyiség. 19. Ugnők (latin eredetű szó). 21. Kis kecske. 22. Tudományos munkát végez. 24. Város a Don beömlésénél, tengert is neveztek róla. 25. ... Sumac; neves perui énekes. 26. Építő- és 27. Vizitív. 29. Latin üdvözlés. 30. A bölcsesség istene a Gilgames eposzban. 31. Légi kikötő. 35. Névelő. 36. Tíz rak a kályhába. 37. Baráti nép. 39. Minőség ellenőrz. 40. A levegőben „tartózkodik”. 42. Szép fekvés. 43. Takar. 45. Az atom központi része. 46. Apaállat. 47. Ilyen végződésű öt hónap neve. 49. Munkát végző eszköz. 51. Városka Erdélyben. 52. A meglepetés szava. 53. Angolszász férfinév és szerep a „Porgy és Bess” című operában. 55. II. Józsefet nevezték ilyen királynak. 58. Lehár operett. 59. Régi iskolatípus. 61. Nyugat-afrikai kikötő. 62. Bálványoz. 63. Éjszakai pihenés. 65. Apró szemcsékből áll. 66. Gárdonyi Géza születőhelye. 67. Egyszerű gép (ford.) 68. Zenélőhármas. 70. Apátlan-an. 72. Indíték.

FÜGGŐLEGES 1. Írógép típusa. 2. Forrasztó. 3. Rab betű. 4. Jegyez. 5. Útszéli haraszintvény. 6. Egészséges testmozgás. 7. Egymást előző betűk az ábécében. 8. A vízszintes 62. számú eleje. 9. Mértékegységekkel összevetve azok milliószorosát jelenti. 10. Észak-olaszországi kikötőváros. 11. A vízszintes 1. számú sor folytatása, a versidezet befejező része. 16. Gárdonyi regénycímében szereplő női név. 18. Táplálék. 20. Egy mutató névmás és egy névelő. 22. Vaját készíti. 23. Ezt teszi a szárazra került hal. 26. Állatok betegsége. 28. Fantom. 31. Ezt teszi a nyárfa a szélben. 32. Taktus. 33. Idős. 34. A főváros patakja. 36. Helyrag honnan? kérdésre. 38. Jugoszláv város. 41. Mali fővárosa. 44. Tőle függ a kenyérünk! 46. Evőeszköz. 48. Téli sport. 50. Iskolai bútor. 51. Görög építészeti stílus. 52. Prága és néhány más város romantikus része. 54. Szállítási vállalat. 56. Sík vidék ilyen. 57. Mátrai üdülőhely. 58. Gyémánt-ban rejlik! 60. Van ilyen szög is, határ is. 62. Való. 64. Űtörő alakulat (ford.) 65. Mint a vízszintes 29. számú. 69. Római 99-es. 71. Róka egységű betű.
BEKÜLDENDŐ április 14-ig a vízszintes 1., valamint a függőleges 11. számú sorok megfejtése.
 E. B.

Ha ötöt kondul a sziget harangja...

Pitcairn szigetén felfedezték a Bounty tengerészeinek leszármazottait.

(Ujsághír)

A Bounty történetéből a kitűnő Goncourt-díjas francia író, Robert Merle „A sziget” címmel kitűnő regényt írt, amely hazánkban is megjelent. Adamót, a regény főhősét valószínűleg a könyv minden olvasója szívébe zárta. Legutóbb Amerikában film is készült a regény nyomán a nálunk is ismert Marlon Brandóval a főszerepben. „A sziget” cselekménye közismert, de hát a regény nem azért regény, hogy mindenben pontosan megfeleljen a valóságnak. Éppen ezért talán nem érdektelen a hiteles történet, ha másként nem, dióhéjban.

ZENDÜLÉS A BOUNTYN

A hajó behúzott vitorlákkal halad trópusi útján. A kapitány alszik, őrhelyén csak néhány őrszem és a kormányos áll. 1789. április 28-án írunk. A meleg és az illatos béke mélyén kirobbanóban a tragédia, amely később legendává válik.

A hajón zendülés tör ki, s a lázadók a kapitányt és 18 hű emberét a nyílt tengeren kiteszik egy csónakba. Miután kitöltötték kegyetlen bosszújukat kapitányukon, a hajón maradtokra nehezebb feladat vár. Olyan helyet kellett találniuk, ahol elkerülhetik a tengeri zendülőkre váró akasztófát. Olyan helyre akartak jutni, ahova nem ér el az angol hatóságok keze. Először Tahiti-re gondoltak, de ez nem mutatott különösebb vendégzeretetet. Az ausztráliai szigetekhez tartozó Tubuain sem találtak menedéket. Ezután Christian főhadnagynak, a

zendülők vezetőjének irányításával visszahajóztak Tahitibe, hogy a néhány embert, akik nem akarták folytatni az utat, partra tehessek. Tahitiben egyben behajóztak hét tahiti férfit és 12 asszonyt, és különböző háziállatokat is a fedélzetre vettek. A Bounty ezután elindult menedéket keresni. A zendülők most már mindössze, csak kilencen maradtak: Fletcher Christian főhadnagy, Edward Young zászlós, Alexander Smith (akit később John Adamsnak neveznek), William McKoy, Matthew Quintal, John Williams, Isaac Martin matrózok, John Mills ágyúkezelő és William Brown botanikus. Christian, aki olvasta Cook kapitány útjegyzeit, úgy határoz, hogy megkeresi Pitcairn szigetét.

TÁVOL A HAJÓK ÚTVONALAITÓL

A sziget a tengerről nézve bujának és termékenynek látszott, területe ugyan kicsiny, de vizet és letelepedésre alkalmas helyet is találtak. Élelem is volt, csak el kellett venni a természetből. A lakatlan Pitcairnnek számukra az volt a legfontosabb tulajdonsága, hogy kiesett a hajózáratok útirányából.

Miután elfoglalták a szigetet, a kilenc angol kilenc egyenlő részre osztja fel a területét, a tahitieket kihagyva az osztzkodásból. A tahitiek ebbe még nagynehezen benyugodtak, de amikor John Williams özvegyen maradt, és egy tahiti férfi feleségét akarta, kirobant az ellenségeskedés. Ez megszálláshoz vezetett, melynek során öt angol pusztult el.

Smith és Young életben maradtak, vissza is térhettek a faluba, ők jártak közben a tahitiekkel, hogy McKoyt és Quintalt is fogadják vissza. Nyugalmuk rövid életű, mert McKoy megtanulja az alkohol leparlását egy bizonyos gyökérből, és részegen leesik egy szikláról. Quintalt pedig, aki a korábbiakhoz hasonlóan egy tahiti feleségét akarja, Young és Smith egy baltával megölik.

19 ÉV MÚLVA

Tíz évvel a partraszállás után csak Alexander Smith derékvitorla-kezelő marad életben, John Adams néven egy igen furcsa család élén, amely tíz tahiti asszonyból és számos, angol apák vonásait őrző gyerekekből áll. Mielőtt Edward Young zászlós meghal, megosztja tudását Smithszel. Megtanítja olvasni, felrúzza bizonyos ismereteket.

1808-ban, az amerikai Folger kapitány véletlenül kiköt a Pitcairn-on, és megtalálja Alexander Smitht, illetve most már John Adamsot, és először fedi fel a Bounty sorsát. Amikor Sir Thomas Staines angol kapitány 1814-ben kiköt a szigeten, az admirálisához küldött jelentésében ezt írja Adamsról: „Ez a tiszteletré méltó öregember az egyetlen angol, aki életben maradt a Bounty legénységéből. Csodálom a kis közösség iránti példamutató atyai gondoskodását, akik mint családfőt tisztelik őt.”

A szigeten napjainkban nyugalm van. Csupán John Adams és társainak sírjai jelzik a halál és felelem korszakát.

A MAI UTÓDOK

A mai Pitcairnnek 94 lakója van, s ugyanúgy nincs kikötésre alkalmas hely, mint a Bounty lázadó matrózainak partraszállása idején. Az odaérkezőt a szárazföldről elinduló bárka szállítja a szigetre, amely három kilométer hosszú, és két kilométer széles, területe tíz négyzet-

kilométer. A tenger felől két-háromszáz méter magas sziklák övezik, s a partról a fennsíkra csak egy kezdetleges drótkötélpálya segítségével lehet feljutni.

A zendülők örökösei nem ismerik a pénzt. A munkát közösen folytatják. Földet művelnek, csónakokat építenek, fát vágnak, ők működtetik a drótkötélpályát, és javítják a település házait. A szigeten egy kis bolt áll, ahol szükségleteiket bevásárolhatják, s ahol listát vezetnek bevásárlásaikról. A kívánt cikkekhez szükséges pénzt úgy teremtik elő, hogy bélyeggyűjtők számamára a sziget bélyeggyűjtővel ellátott borítékokat árulnak, a hajóknak gyümölcsöt adnak el, s a maguk készítette emléktárgyakkal is hozzájárulnak bizonyos összeghez.

Ha hajó tűnik fel a láthatáron, ötöt kondul a sziget harangja. A jelre minden férfilakó a drótkötélpályához siet, hogy vízre ereszkék a csónakokat az eladandó termékekkel. A szigetet, amely a Panama-Új-Zéland vonalon helyezkedik el, hetenként két-három hajó érinti. Az utánpótlást hajó bonyolítja le háromhavonta egyszer. Olykor megessik, hogy a beteg öt hónapot is vár orvosra. Addig rádió adóvevő készülékeken kapják az instrukciókat a beteg kezelésére.

A település központjának, Adams-townnak főterén helyezték el a Bounty horgonyát, amelyet 1957-ben palásztak ki a tengerből. Ez a horgony, Young bibliája és a hajó harangja képezik ennek a majdnem 200 éves közösségnek minden történelmi örökségét. A sziget vezetője Young, leszármazottja, Fletcher Christian utódja a rádióátvitel, Browné pedig faszobrász.

A magas sziklával övezett szigeten, ahol közel két évszázaddal ezelőtt a Bounty reményvesztett tengerészeinek véres tragédiája lezajlott, ma békésen élnek kései utódaik. Az erószak: múltjuk története, ami csak regények és kalandfilmek nyomán él az emberek emlékezetében.

(s - a)

HAJL

Megk... a s... űrk... m...

Felszabadulja, a Szovjet Pártjának X. Gagarin imm-lésének 10. év-tiszteelő alkalm-jét Baráti T. együttműködő mi szervekne napjainak me

Az esemény egyik kiemel-pos útkutatás-ot hétfőn dr-lekedés- és nyitotta meg nika Házában

A MTESZ bizottsága, az a Magyar T. nospur bizot-tudományos az űrkutatás-unió űrhajós-nek jelenléte-meg.

V. Jazdovs-lághírű űrbí-ember úrja a-adásában átt-ber első ű-nagyszabású-mányos mun-

Borisz Ro-Szovjet Tu-Űrkutatási I-zetője a Lu-földrajzi felr-kívül érdek-tudományos

A tudomár-szekcióülések

Budap... a CGT

A Szaksze-nácsának me-te Budapest-Általános M-küldöttsége, sucki, a CG-döttség a m-nek a gazda-nyos fejlődé-és tevékeny-gozók élet-nek fejleszt-dését tanul-

A vita

